

Analýza inovační politiky Zlínského kraje

Lorien Metyšová

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav podnikové ekonomiky

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Lorien Metyšová
Osobní číslo:	M21393
Studijní program:	B0413A050024 Ekonomika a management
Specializace:	Ekonomika a management podniku
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Analýza inovační politiky Zlínského kraje

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Na základě dostupné literatury zpracujte literární rešerši zaměřenou na vymezení pojmů souvisejících s inovacemi a inovační politikou.

II. Praktická část

- Charakterizujte zvolený kraj.
- Analýzujte inovační politiku Zlínského kraje.
- Zhodnoťte výsledky analýzy a navrhněte opatření ke zlepšení inovační politiky Zlínského kraje.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

CHRISTENSEN, Clayton M. a RAYNOR, Michael E. *The innovator's solution: creating and sustaining successful growth*. Boston: Harvard Business Review Press, 2013. ISBN 978-1-4221-9657-1.
KELLEY, Tom a LITTMAN, Jonathan. *The art of innovation: lessons in creativity from IDEO, America's leading design firm*. Paperback edition. London: Profile Books, 2016. ISBN 978-1781256145.
KIM, W. Chan a MAUBORGNE, Renée. *Strategie modrého oceánu: umění vytvořit si svrchovaný tržní prostor a vyladit tok konkurentů ze hry*. 2. rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Management Press, 2015. ISBN 978-80-7261-295-6.
ŠPAČEK, Miroslav a ČERVENÝ, Karel. *Kreativní metody v inovacích*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE, 2020. ISBN 978-80-245-2322-4.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Karel Slinták, Ph.D.
Ústav podnikové ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: 5. února 2024
Termín odevzdání bakalářské práce: 17. května 2024

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petr Novák, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 5. února 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou a pohledem na inovační politiku Zlínského kraje. Cílem práce je analyzovat a na základě zjištěných výsledků a pozorování posoudit efektivitu inovační politiky kraje a navrhnout strategické změny či výhodná doporučení pro budoucí prosperitu inovací v regionu. Práce je založena na kombinaci teoretického pohledu na inovační problematiku a empirickém výzkumu, který se skládá z analýzy současné inovační situace v regionu, porovnání s vybranými kraji a samostatným zkoumáním zjištěných poznatků. Z výsledků je možné identifikovat aktuální stav inovační politiky Zlínského kraje, výsledky poukazují na úspěchy a příležitosti, ale také na případné rezervy v realizaci inovací. Na základě zjištění jsou navržena opatření pro zefektivnění inovací v regionu včetně podpory inovačních center a vzájemné spolupráce mezi inovačními aktéry.

Klíčová slova: analýza inovační politiky inovace, inovační politika, Jihomoravský kraj, Moravskoslezský kraj, Zlínský kraj

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the analysis and view of the innovation policy of the Zlín Region. The aim of the thesis is to analyze and assess the effectiveness of the innovation policy of the region based on the results and observations and to suggest strategic changes or beneficial recommendations for the future prosperity of innovation in the region. The thesis is based on a combination of theoretical perspective on innovation issues and empirical research, which consists of an analysis of the current innovation situation in the region, comparison with selected regions and independent examination of the findings. From the results it is possible to identify the current state of innovation policy in the Zlín Region, the results point to successes and opportunities, but also to possible reserves in the implementation of innovation. On the basis of the findings, measures are proposed to make innovation more effective in the region, including support for innovation centres and mutual cooperation between innovation actors.

Keywords: innovation, innovation policy, innovation policy analysis, Moravian-Silesian Region, South Moravian Region, Zlín Region

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucímu své práce panu Ing. Karlu Slintákovi, Ph.D. za odborné vedení, čas, ochotu a cenné rady, které mi poskytnul při vypracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat Ing. Davidu Vychytilovi za bližší seznámení s inovačním prostředím Zlínského kraje a cenné rady.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 KONCEPT INOVAČNÍCH SYSTÉMŮ	12
1.1 DEFINICE INOVACE.....	12
1.2 TYPY INOVACÍ.....	15
1.3 INOVAČNÍ PROCES	17
1.3.1 Omezení inovačního procesu	18
1.4 INOVAČNÍ STRATEGIE	18
1.5 VÝZNAM INOVACÍ	21
1.6 PODPORA INOVACÍ	21
1.6.1 Klasifikace nástrojů pro podporu inovací	22
2 INOVAČNÍ POLITIKA	23
2.1 INOVAČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY.....	24
3 INOVAČNÍ POLITIKA NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI	26
3.1 PODPORA REGIONÁLNÍCH INOVAČNÍCH SYSTÉMŮ	27
3.1.1 Formy spolupráce v regionu prostřednictvím klastrů	27
4 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	30
5 PŘEDSTAVENÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE	31
6 INOVAČNÍ STRATEGIE ZLÍNSKÉHO KRAJE	33
6.1 VIZE, STRATEGICKÉ A SPECIFICKÉ CÍLE RIS ZLÍNSKÉHO KRAJE	33
6.2 FINANCOVÁNÍ RIS ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	36
6.3 AKČNÍ PLÁN RIS ZK 2023–2024	37
7 ANALÝZA INOVAČNÍ POLITIKY ZLÍNSKÉHO KRAJE	39
7.1 TECHNOLOGICKÉ INOVAČNÍ CENTRUM S.R.O.	39
7.1.1 Realizované projekty a programy na podporu inovací	40
7.2 ZLÍNSKÁ REGIONÁLNÍ INVESTIČNÍ AGENTURA, A.S.	40
7.2.1 Realizované projekty a programy na podporu inovací	41
7.3 WEB3 HUB	41
7.3.1 Realizované projekty a programy na podporu inovací	41
7.4 KLASTRY VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	42
7.5 SWOT ANALÝZA ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	43

8	BENCHMARKING.....	45
8.1	PŘEDSTAVENÍ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE	45
8.1.1	Inovační politika Moravskoslezského kraje.....	47
8.2	PŘEDSTAVENÍ JIHOMORAVSKÉHO KRAJE.....	48
8.2.1	Inovační potenciál Jihomoravského kraje.....	50
9	ANALÝZA A SROVNÁNÍ DANÝCH KRAJŮ.....	52
10	NÁVRH KE ZLEPŠENÍ INOVAČNÍ POLITIKY VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	54
10.1	NÁVRH NA ZLEPŠENÍ MARKETINGU A PROPAGAČNÍ ČINNOSTI PRO INOVAČNÍ POLITIKU VE ZLÍNSKÉM KRAJI	54
10.2	NÁVRH ZLEPŠENÍ GRANTOVÝCH PROGRAMŮ PRO INOVACE VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	55
10.3	NÁVRH PROJEKTU „DEN PODNIKÁNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI“	56
	ZÁVĚR	58
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	59
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	65
	SEZNAM OBRÁZKŮ	66
	SEZNAM TABULEK.....	67

ÚVOD

Inovace jsou nezbytnou součástí ekonomického růstu a udržitelného rozvoje v regionálních ekonomikách. Samotná inovační politika, jako strategický rámec a také soubor určitých opatření určených k podpoře inovací, se stává neodmyslitelnou součástí regionů jako takových, které usilují o posílení inovačního potenciálu a vytváření příznivého prostředí pro inovace.

Zlínský kraj je známý svou bohatou průmyslovou tradicí a dynamickým podnikatelským prostředím. Inovační politika hraje ve Zlínském kraji velice důležitou roli a podpora inovací, technologického rozvoje a konkurenceschopnosti se dostává do popředí zájmů. Důležitá je snaha o identifikaci rozhodujících strategií, iniciativ a samotné analýzy inovační politiky.

První, teoretická, část práce přinese náhled a porozumění do problematiky a samotný popis co jsou to inovace, její nástroje a dělení, či inovační politika Zlínského kraje. Část praktická je zaměřena na analýzu inovační politiky vybraných krajů, inovační aktivity prováděné pro podporu inovací a spolupráce mezi aktéry uvnitř regionů.

Cílem této práce je poskytnout pohled na inovační politiku Zlínského kraje. Prostřednictvím analýzy, posouzení aktuálního stavu, identifikace výzev a příležitostí, nebo také porovnání s vybranými kraji navrhnout příslušná doporučení pro rozvoj inovační politiky ve Zlínském kraji.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je provést analýzu inovační politiky ve Zlínském kraji s důrazem na faktory ovlivňující inovační prostředí v regionu. Metody zpracování práce zahrnují analýzu odborné literatury týkající se inovací, inovační politiky a regionálního rozvoje. Tato analýza poskytne teoretický základ pro porozumění stěžejních pojmů, kterými se tato práce zabývá. Zkoumání strategií inovačních politik ve Zlínském kraji, Moravskoslezském kraji a Jihomoravském kraji nastíní přehled o stávajících politikách a programech podporujících inovace v daných regionech.

V praktické části je na základě sběru potřebných dat týkajících se inovační aktivity, podnikatelského prostředí a ekonomických ukazatelů proveden rozbor za účelem možnosti srovnání inovačních potenciálů ve vybraných krajích.

Na základě metody benchmarking je zpracována srovnávací analýza inovační aktivity ve vybraných krajích. Tato metoda umožňuje identifikovat silné a slabé stránky politiky ve Zlínském kraji a získat inspiraci pro možné zlepšení.

Na základě získaných výsledků jsou formulována doporučení pro rozvoj a zefektivnění inovačních aktivit ve Zlínském kraji, které mají přispět ke konkurenceschopnosti regionu, zvýšení atraktivity kraje pro možné investory a celkového růstu inovačního potenciálu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KONCEPT INOVAČNÍCH SYSTÉMŮ

Historicky první zmínka o inovačních systémech sahá v odborné literatuře do poloviny 80.let minulého století v souvislosti na reakci šíření neoliberalismu (Sharif, 2006). První písemný příspěvek zmiňující inovační systém zpracoval Christopher Freeman v roce 1982 pro odbornou skupinu OECD pro vědu, technologii a konkurenceschopnost. Článek však kvůli svému provokativnímu podtextu nebyl publikován (Sharif, 2006).

Koncept inovačních systémů se opírá o propojování subjektů, procesů a prostředí, které společně přispívají k podpoře inovací a tvorbě nových hodnot. Zabývá se otázkami významu inovačních systémů, jejich hodnot, prvků a vlivu na moderní ekonomiku a společnost (Žitek a Klímová, 2016).

Skokan (2005) představuje inovační systém jako koncept hlavních rámců pro podporu inovací v dané organizaci, či regionu. Inovační systém je hlavním prvkem pro růst a úspěch ve vývoji moderní společnosti. Tyto systémy nejen usnadňují vytváření nových produktů a služeb, ale také podporují dynamiku ekonomiky a společenský pokrok.

Centrální myšlenkou je, že inovace a technologické změny nevznikají uvnitř jednotlivých firem, ale jsou závislé na synergii a interakcích s dalšími subjekty a s okolním prostředím (Žitek a Klímová, 2016).

1.1 Definice inovace

Na definování slova inovace může být nahlíženo z mnoha úhlů pohledu. Celý pojem inovace pochází z latinského slova *innovare*, jehož význam můžeme chápat jako obnovovat, měnit. Jako jeden z prvních přichází s teorií ekonomického vývoje, který je založen na inovacích, moravský rodák J. A. Schumpeter a to již před sto lety. Schumpeterův koncept kreativní destrukce spočívá ve zničení staré kapitálové struktury a nahrazením nové – kvalitnější. K tomuto procesu může docházet v období válek, politických převratů, či ekonomických krizí, kdy se buduje základ pro nové bohatství. Schumpeter přichází s jednou z prvních klasifikací inovací, které rozdělil na nový statek, dosud neznámý výrobek pro spotřebitele či výrobek nové kvality, novou technologii, trh, suroviny a také na nové organizační uspořádání (Veber, 2016).

Jedním z dalších autorů zabývajících se inovacemi je Peter F. Drucker (1993), který v polovině osmdesátých let minulého století publikuje svou studii věnovanou inovacím a jejich vazbě na podnikatelské přístupy. Z jeho názoru vyplývá, že inovační aktivity začínají

analýzou příležitostí, ty můžeme nalézt jak uvnitř, tak i vně organizace. Důležité pro to je vymezení nečekaných úspěchů či neočekávaných nezdarů organizace, ale také konkurentů, sledování odchylek obzvláště ve výrobním a distribučním procesu, potřeba procesu. Dále musíme myslet na obměny v podnikatelském odvětví a změny tržní struktury, demografické změny, změny v pojetí a vnímání.

Drucker vymezil principy a podmínky, aby organizace mohla být inovativní. Do jeho doporučení spadá poznatek, že by organizace měla monitorovat realitu – formou fyzických rozhovorů, monitorování, dotazování, zájmu o samotné zákazníky. Autor doporučuje zaměřit se na inovační aktivity s jednoduchým řešením a aplikačně zaměřené inovace. Komplexní inovační úsilí by mělo směřovat k dosažení konkrétního cíle, samotným jádrem inovování by mělo být dosažení vedoucího postavení v dané oblasti (Veber, 2016).

Drucker doporučuje vyhnout se inovacím, které vedou k rozčlenění sil i zdrojů. Podle jeho pohledu by inovace měly být ověřeny pružně na menším trhu, kde je možno zavádět snadné změny. Musíme mít však na mysli, že cílem je vytvoření primárního postavení v rámci prostředí a tím vyloučit prostor pro konkurenci (Veber, 2016).

Drucker (2016) nahlíží na inovaci z velice praktického pohledu – vnímá ji jako podnikatelský nástroj, který podporuje využívání změn k dosažení cílů. Drucker (2016) nahlíží na inovace, jako na specifický nástroj podnikatelů, prostředkem, jehož využívají změn jako příležitostí pro podnikání v odlišné oblasti nebo poskytování odlišných služeb.

Podobně jako Drucker, avšak v jistých směrech komplexněji definují inovaci Košturiak a Chal' (2008). Jejich myšlenky jsou obohaceny o tvorbu hodnoty pro zákazníka – inovace, která vyvolá kvalitativní hodnotu nesoucí určitou přidanou hodnotu se pro zákazníka stává něčím, za co je ochotný zaplatit. Takovýto styl inovování přináší větší hodnotu nejen zákazníkovi, ale také podniku, v ideálním případě oběma stranám současně. (Špaček, 2020)

Autorem, který svými myšlenkami navázal na Košturiaka a Chal'a (2008) je Michael Porter. Porterovo myšlení vychází z poznatku, že inovace nemůže existovat bez komercializace, tudíž je inovací pouze to, co bylo podnikatelsky realizováno. Zakládá si na dovedení inovace až do stádia realizace, jelikož ani skvělé myšlenky se nerealizují samy od sebe a je potřebné je cílevědomě řídit (Porter, 2015).

Vznikem takzvaného Oslo manuálu v roce 2005, který je součástí struktur OECD a zabývá se aktuálními tématy, zahrnující inovace, došlo ke kategorizaci inovací, zahrnuje také určitá doporučení pro analýzu přínosů z inovací (OECD, 2005).

Podle Oslo manuálu vnímáme inovace ve čtyřech kategoriích: inovace produktu, inovace procesní, marketingová inovace a organizační inovace. Z pohledu důležitosti lze spojit produktové a procesní inovace a vytvořit novou kategorii označovanou jako technické inovace (OECD, 2005).

Ohledně vzniku inovací existuje celá škála mýtů, vzniklá mnoha náhledy na tuto problematiku a mylnými představami o fungování inovací. Lze určit osm inovačních mýtů, které formuloval teoretik Gary Hamel (2004). Jedná se o srovnání mýtů s reálným fungováním inovování (Špaček, 2020):

- Inovace vycházejí z velkých myšlenek, avšak ne vždy tomu tak musí být. Na základě důkazů jsme schopni říct, že i „malé myšlenky“ mohou dát podnět k velkým inovacím,
- inovace se musí nezbytně týkat pouze nových produktů, v realitě však inovovaný produkt nemusí být automatickým úspěchem. Častokrát až samotná inovace technologie výroby nebo podnikatelského modelu činí inovaci zdárnou,
- inovačnímu řešení se nelze naučit, je výsledkem kreativních nápadů – i tato myšlenka je mylná. Ačkoli je kreativita pro inovace nezbytná, nemusí být sama o sobě vrozená,
- vytváření inovací jsou věci pouze specializovaného okruhu lidí v rámci organizace. Inovace však mohou přicházet z jakýchkoli odvětví firmy, ať už se jedná o marketing, výrobu, či logistiku,
- inovace jsou příliš riskantní. Ano, určitá množina inovací jsou riskantní, ale zdaleka zde nemůžeme řadit všechny. Postupným studiem procesu inovování můžeme riskantnost a chyby eliminovat,
- inovace nemusí být výhradně nákladné jak peněžně, tak časově, mnohokrát i nenákladné inovace dosahují vysokého úspěchu, popřípadě rychlé návratnosti vloženého kapitálu,
- úspěch inovace se rovná výši vložené investice – řada velmi nákladných inovací ve výsledném pozorování k úspěchu nevedla,
- inovace výsledkem souhry příznivých okolností – inovovat lze zcela cíleně, dle ověřených postupů.

Inovace byly také předmětem zájmu dalšího významného českého ekonoma, Františka Valenty. Podle Valenty je pro úspěšné zavedení inovace a její provázání s vnitřní strukturou podniku nezbytná správná identifikace řádu inovace. Jako první autor začal spojovat dvě stránky efektivnosti – účelnost a účinnost (Heřman, 2008).

V současné době se na inovace v podniku nahlíží komplexněji a klade se důraz na řízení celého inovačního procesu. Jako samostatný obor zabývající se touto problematikou vznikl Management inovací (Trott, 2002).

Kelley (2016) poukazuje na to, že každý může být kreativní a tuto kreativitu využít ve svůj prospěch. Díky využívání metody “Deep Dive“ zkoumají zaměstnanci produkt, či službu z pohledu klientů, spotřebitelů. Metoda umožňuje rychlé prototypování a brainstorming, který napomáhá efektivnějšímu inovování.

1.2 Typy inovací

Inovace můžeme kategorizovat podle dvou stupňů – rozlišujeme tedy takzvaný stupeň originality a stupeň obsahového zaměření (Franková, 2004).

Co se týče stupně originality, můžeme inovace rozdělit na dva podstupně, a to na inovace napodobovací, v nichž aplikujeme změny a novinky vymyšlené či praktikované jinde a na druhé straně inovace originální, ve kterých se neopíráme o žádný existující návod, jedná se o zcela nový komplex myšlenek a nápadů (Franková, 2011).

Další poněkud alternativní pohled na typy inovací nám nabízí autor Cooper, který ve svých myšlenkách zdůrazňuje příchod inovací v mnoha formách, jež jsou spojeny v souvislosti na změnu stávající struktury, ty pak rozlišuje na inovace radikální versus přírůstkové, inovace technologické versus administrativní a inovace procesní versus produktové (Franková, 2011).

Na typy inovací můžeme pohlížet také dle zpracování Českého statistického úřadu, který rozdělil inovace na produktové, procesní, marketingové, organizační a ekologické (ČSÚ, 2020).

Tabulka 1 Členění inovací (ČSÚ, 2020)

Typy inovací	Popis
Inovace produktu	Jde o zavedení nového či zdokonaleného výrobku/služby na trh. Projevuje se materiálovými změnami, zlepšením služeb, softwaru, způsobu poskytování konečného výrobku/služby (rychlost, účinnost a rozsah)
Procesní inovace	Jde o zavedení nového či zdokonaleného výrobku/služby na trh včetně distribuce, skladování, údržby a dalších podpůrných činností.
Marketingové inovace	Souvisí se zavedením nových marketingových metod v oblasti obchodování, obchodní strategie, dodavatelských řetězců, cenové politiky a dalších. Jsou zaměřeny na lepší uspokojení potřeb zákazníka.
Organizační inovace	Zahrnují předpoklad pro úspěšné zavedení nových technologií.
Ekologické inovace	Tyto inovace se zabývají zlepšováním životního prostředí, soustředí se na dlouhodobě udržitelný rozvoj. Usilují o zvýšení konkurenceschopnosti podniků.

Dle Lintona a kol. (2002) se inovace v ekonomické teorii dělí dále na inkrementální a radikální. Dělení zdůrazňuje, že je pro společnost stěžejní definovat kritéria, podle kterých je možné zařadit inovace do těchto kategorií. Mezi kritéria se řadí návratnost investic, výše nákladů, patentovatelnost a další.

V rámci Oslo Manuálu (2018) můžeme inovace rozdělit na otevřené a uzavřené. V rámci otevřených inovací podnik získává potřebnou technologii z externího trhu a využívá ji ke svému vylepšení nebo rozšíření. Při procesu vývoje se aktivně spolupracuje s výzkumnými centry a univerzitami, což umožňuje efektivní sdílení znalostí a zkušeností.

Naopak firma, která preferuje uzavřený přístup k inovacím, se odklání od externí spolupráce a zaměřuje se převážně na vlastní zdroje a zaměstnance při vytváření nových nápadů. Klade důraz na ochranu svého duševního vlastnictví a snaží se získat konkurenční výhodu (Oslo Manuál, 2018).

Christensen (2013) ve svých myšlenkách rozšiřuje dělení inovací na takzvané disruptivní a plynulé. Disruptivní inovace jsou ty produkty, které se vyznačují jednoduchostí a neklade se přílišný důraz na kvalitu. Na druhé straně inovace plynulé jsou technologicky náročné a také proces pro jejich tvorbu je delší, klade se veliký důraz na kvalitu a přidanou hodnotu pro zákazníka.

Dalším z dělení, které lze v typologii inovací určit jsou inovace řízené shora dolů, vyznačují se tím, že top management stanoví hlavní cíl inovace a poskytne nezbytné zdroje pro její realizaci. Samotná implementace inovace je pak přenesena na konkrétní manažery a zaměstnance. Zato inovace řízené zdola nahoru jsou vedeny od zaměstnanců, jejich zkušeností a nových pohledů, k vyššímu vedení organizace (Tidd, 2007).

1.3 Inovační proces

Zahrnuje veškeré činnosti od výzkumu až po konečnou implementaci, po které dochází k samotnému zhodnocení celého procesu. V průběhu procesu hraje důležitou roli komunikace a spolupráce podniku se všemi zainteresovanými stranami. Inovační proces se obvykle skládá ze tří fází (Klímová, 2006):

Fáze invence

Zobrazuje prvotní myšlenku, nebo návrh inovace, který může být i plánovaný. Ve fázi invence se první firma zabývá výzkumem a vývojem, a až následně řeší finanční proveditelnost procesu (Klímová, 2006). Dle Tidda (2007) je důležité prozkoumat možné příležitosti pro inovaci a přívětivost externího prostředí.

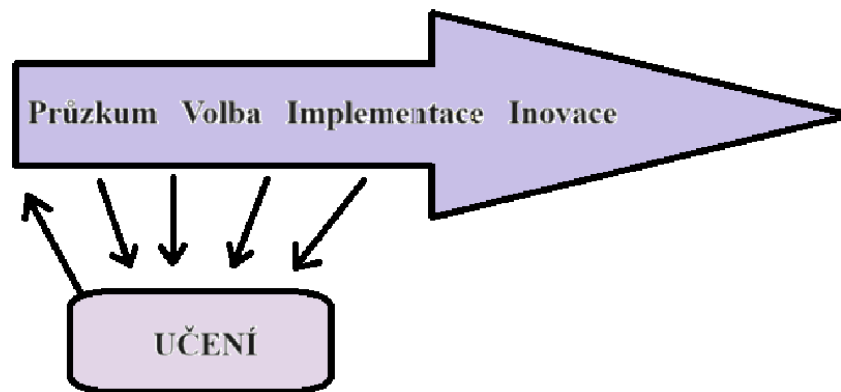
Fáze adopce

V této fázi je inovace zavedena na trh s pomocí vhodné marketingové strategie. Fáze adopce je ukončena splněním požadavků pro zákazníka a jeho přijetím (Klímová, 2006).

Fáze difúze

Jedná se o fázi, kde je sledováno, jak se produkt dostává do povědomí zákazníků. Tento proces je velmi časově náročný, jeho měřitelnost lze určit v množství prodaných kusů (Klímová, 2006).

Podnik provádí analýzu trhu a jeho požadavků na základě kterých upravuje koncept inovace. Díky tomuto procesu podnik získává nové poznatky, které napomáhají zdokonalení produktu (Tidd, 2007).

Obrázek 1 Řízení změn (Klímová, 2006)

1.3.1 Omezení inovačního procesu

Dle Oslo Manuálu lze považovat za bariéry v inovačním procesu následující faktory:

- **Ekonomické faktory** – zahrnují nedostatek finančních prostředků, tržní rizika, či nedostatečná návratnost inovací,
- **podnikové faktory** – tyto bariéry pocházejí z nedostatečné kvalifikace zaměstnanců, neinformovanost o tržních požadavcích, špatná motivace a spolupráce uvnitř organizace,
- **ostatní faktory** – slabá ochrana vlastnických práv, či nedostatek podnětů pro inovování.

Další rozšířenou bariérou v procesu je dle Thakur (2013) riziko odcizení inovace konkurencí a omezený přístup k informacím.

Existencí inovačních bariér dochází k poklesu inovování v organizacích, což má za následek snížení inovační výkonnosti regionů (Hlaváček a kol., 2015). Podle Žítka (2016) může inovační bariéry vyvolávat nedostatečná výzkumná aktivita.

1.4 Inovační strategie

Pro inovační záměry je potřeba definovat strategické přístupy, jež budou uplatňovány při naplnění inovačních záměrů. Mezi obecné rysy efektivní inovační společnosti lze zařadit jednak proaktivní podniková kultura, ale také vymezení nákladů putujících do sektorů vědy a výzkumu, snaha o co nejrychlejší zpeněžení inovací a zajistit neustálý tok inovačních aktivit (Veber, 2016).

Trendem v současné společnosti je snaha o vyrovnání a dosažení postupné převahy nabídky nad poptávkou. Stále se rozvíjející ekonomika přinesla na přelomu tisíciletí nové možnosti pro podnikatelskou sféru, vznikem nových rychle se rozvíjejících ekonomik a do popředí se dostává povědomí o tzv. strategii průlomových inovací. Již zmíněná strategie zcela mění zakořeněné přístupy v obchodních modelech, v použitých technologiích, ve funkcích výrobků a provozních procesech. Pro zavedení strategie průlomových inovací do chodu společnosti je potřeba, aby organizace disponovala potřebnými inovačními kapacitami a také finančním majetkem (Veber, 2016).

Jednou z modifikací průlomových inovací je strategie modrých oceánů. Jedná se o strategii, která usiluje o hledání nekonkurenčních trhů, což znamená umožnit jakékoli firmě (ať už velké, či malé, nové, či existující), aby mohla maximalizovat své příležitosti a zároveň minimalizovat rizika. Celý koncept byl vytvořen profesory Kimem a Mauborgne, kteří se ve své práci zabývají zpochybněním stereotypních představ o firemní strategii (Kim a Mauborgne, 2015).

Mezi pět stěžejních myšlenek, které vyvracejí zažitě představy strategií, náleží potřeba soutěživosti. Většina firem odvíjí své rozhodování podle konkurence, strategie modrého oceánu však poukazuje na to, že výsledkem tohoto jednání je soutěžení, a ne samotný zákazník. Firmy věnují veškerou pozornost benchmarkingovým konkurentům a nesnaží se pochopit potřeby svých zákazníků, které by je dovedly k řešení problému. Další myšlenkou a zároveň dalším vyvrácením stereotypní představy je, že odvětví není vždy dané, můžeme ho libovolně měnit. Správným strategickým rozhodnutím firmy mohou ovlivnit strukturu odvětví ve prospěch společnosti tím, že vytvoří nový tržní prostor. Vytvoření nového tržního prostoru napomáhá chování zákazníků, jejichž potřeby se mění a nemají hranice. Třetí myšlenkou je poznatek, že strategickou kreativitu lze systematicky uvolňovat. Strategie modrého oceánu spojuje analytický přístup a lidský rozměr organizací, uznává spojení myslí a srdcí, a s tímto je spojena čtvrtá myšlenka, že realizace může být začleněna do formulování strategie. Popisuje oddanost, důvěru a spolupráci, jako nehmotný kapitál firmy. Poslední, pátou myšlenkou je představení modelu pro vytváření strategie krok po kroku, jak se vyhnout pastem konkurenčního trhu, a naopak trh vytvářet (Kim a Mauborgne, 2015).

Postup pro tvorbu strategie modrého oceánu zahrnuje hodnotovou inovaci, která je založená na strategii odlišení, zaměření se na vybalancování nového podnikání, což znamená přiměřenou tvorbu užitku k ceně a nákladům. Fáze postupu k tvorbě strategie jsou popsány v tabulce číslo 2 (Košturiak a Chal, 2008).

Tabulka 2 Postup tvorby strategie modrého oceánu (Košturiak a Chal', 2008)

Krok	Popis kroku
Benchmarking	Analyzování a porovnání výkonu, procesů a strategií konkurence s cílem identifikovat oblasti, ve kterých lze dosáhnout zlepšení.
Identifikace	Identifikace faktorů a prvků, které jsou zásadní pro úspěch a které jsou v rozporu se standardními praxemi v odvětví.
Návrh strategie	Vytvoření nových strategií a přístupů na základě identifikovaných faktorů a prvků s cílem vytvořit nový trh nebo změnit stávající.
Komunikace a realizace	Komunikace a implementace nových strategií v rámci organizace s cílem dosáhnout změn a dosažení cílů stanovených v strategii modrého oceánu.

Strategie modrého oceánu tedy představuje prostor nový, bezpečný, čirý. Naopak rudý oceán představuje prostor plný konkurence, které limituje firmy v jejich rozvoji, proto dle autorů Kima a Mauborgne (2015) je potřeba objevení svrchovaného tržního prostoru – modrého oceánu. Toto objevení firmám přinese nové možnosti růstu a zisků. Bližší srovnání přístupu v rudém a modrém oceánu popisuje tabulka číslo 3.

Tabulka 3 Porovnání strategie rudého a modrého oceánu (Kim a Mauborgne, 2015)

Strategie rudého oceánu	Strategie modrého oceánu
Konkurence v existujícím tržním prostředí	Vytvoření nového tržního prostředí
Překonání konkurence	Ukončení konkurenční rivality
Využití existující poptávky	Vytvoření a využití nové poptávky
Volba mezi hodnotou a náklady	Prolomení volby mezi hodnotou a náklady
Slazení systému činností firmy se strategickou volbou diferenciací nebo nízkých nákladů	Slazení systému činností firmy se zaměřením na odlišení a nízké náklady

Inovační strategii založenou na třech základních otázkách popisuje Pitra (1997), klade důraz na co nejlepší odpověď na otázky:

- **Co?** – odpověď na otázku by měla vydefinovat samotný produkt nebo službu, kterou chce firma inovovat. Jedná se o určení konkrétního cíle inovace a definici, co přesně bude vytvořeno, nebo změněno,
- **pro koho?** - tato otázka směřuje k identifikaci cílového trhu nebo zákazníka, pro kterého je inovace určena. Klíčem je porozumění potřebám, preferencím a problémům cílové skupiny, aby bylo možné přizpůsobit inovaci,

- **jak?** - u této otázky je potřeba se soustředit na metodiku a postup při výrobě nebo inovaci produktu, či služby. Zahrnuje rozhodnutí o technologiích, procesech, financích a dalších záležitostech spojených s realizací inovace.

1.5 Význam inovací

Inovace jsou často prezentovány, jako nezbytná složka pro ekonomický rozvoj, růst životní úrovně, rozvoj regionů a konkurenceschopnost. Význam zavádění inovací je spojován s úlohou regionů a také jsou to právě regiony, které jsou považovány za základní úroveň při tvorbě nových inovací (Cooke a kol., 2006).

Vanžura (2011) ve své práci zdůrazňuje, že důležitou roli v tvorbě inovací a jejich významu může sehrát geografická blízkost. Ta může sloužit jako možnost spolupráce a předpoklad inovace.

Samotným účelem inovační politiky je podpora inovačního prostředí na národních i regionálních úrovních. Technologický pokrok se stává předpokladem pro růst produktivity jak zemí, tak jednotlivých regionů. Z pohledu Evropské unie jsou inovace prioritním předpokladem pro konkurenceschopnost ve světové ekonomice (Národní inovační politika ČR, 2005-2010).

S rostoucím zájmem o inovování vznikají nové podniky, které přinášejí nové produkty a s tím i nové pracovní příležitosti. Inovace v technologických odvětvích však může vést k nahrazení některých pracovních pozic moderní technikou, avšak celkový vliv inovací na zaměstnanost závisí na efektivním rozdělení práce (World Bank, OECD, 2013). Z krátkodobého pohledu se může zdát, že inovace narušují rovnováhu trhu, avšak z dlouhodobého hlediska na trhu vždy vznikne rovnováha a výstupy se zvýší (Schumpeter, 2005).

Inovace v dnešní době ovlivňují konkurenceschopnost napříč celým trhem. Díky zavádění inovací dochází často k přeměně tradičních oborů, které přinášejí nové produkty, služby, ale také obchodní modely (Novák, 1017).

1.6 Podpora inovací

Podporu inovací lze rozdělit na takzvanou přímou a nepřímou podporu (ČSÚ, Přímá veřejná podpora výzkumu a vývoje, 2023).

Přímá podpora se dále dle ČSÚ dělí na:

- Domáci – zde spadá podpora, která plyne ze státních, či veřejných rozpočtů,
- zahraniční – z rozpočtů Evropské unie, investiční fondy EU, z vládních a veřejných organizací, které nespádají pod EU.

Do nepřímé podpory je možné zařadit činnosti, které jsou spojeny s ulehčením a zlepšením podnikatelského prostředí a to např. daňové úlevy, zvýhodněné úvěry, osvobození od cel, odpisová politika, podpora rizikového kapitálu, a mnoho dalších (ČSÚ, Přímá veřejná podpora výzkumu a vývoje).

Tyto nástroje jsou vytvářeny za účelem pomáhat v rozšíření výkonnosti a výzev v oblasti inovační politiky. Pro dosažení tohoto účelu tvůrci analyzují příčiny problémů a určují místa jejich vzniku, aby je mohli eliminovat. Nástroje pro podporu inovací by měly dodržovat návaznost na ostatní politiky, aby se navzájem mohly doplňovat a podporovat (Borrás a Edquist, 2013).

1.6.1 Klasifikace nástrojů pro podporu inovací

Dle Vebera (2016) lze inovace klasifikovat podle různých kritérií, jako je jejich účel, oblast využití, nebo typ podniku. Jedním z možných přístupů je klasifikace na základě jejich zaměření a účelu:

- Finanční nástroje – zde jsou zahrnuty různé formy finanční podpory, jako jsou granty, dotace, investiční fondy, nebo úvěry s preferenčními podmínkami,
- technologické nástroje – zahrnují technologickou infrastrukturu, výzkumné a vývojové laboratoře, sdílení know-how.
- vzdělávací a poradenské nástroje – tato kategorie zahrnuje především školení, workshopy, poradenství a mentorování zaměřené na podporu inovačního myšlení,
- průmyslové klastry a sítě – sem spadá podpora spolupráce mezi firmami, výzkumnými institucemi a veřejným sektorem,
- Regulační a legislativní nástroje – zahrnují různé formy regulačních opatření a politik, které mohou inovace podporovat napřímo, nebo formou odstraňování překážek.

2 INOVAČNÍ POLITIKA

V uplynulých desetiletích byla inovace a její význam stále více sledována a probírána v rámci politik. Bylo pochopeno, že inovační systémy by měly být spojeny s institucemi, jež stanovují explicitní pravidla a rámce pro regulaci a podporu inovací. Zájem se zaměřil na jejich roli v ekonomické výkonnosti, což postupem času rozšířilo názor, že politika má v inovacích stěžejní úlohu a díky tomu se termín „inovační politika“ stal běžně používaným pojmem (Edler a Fagerberg, 2017).

Avšak samotná inovační politika, ovlivňující inovace, má delší historii než samotný pojem. Skládá se z různých politik a nástrojů, které byly implementovány v různých obdobích s různými cíli a motivacemi (Edler a Fagerberg, 2017).

Od roku 2007 je inovační politika spojena s Evropskou unií Smlouvou o fungování Evropské unie (SFEU). Obsahem této smlouvy je, že Unie a členské státy zajistí, aby existovaly podmínky nezbytné pro konkurenceschopnost Unie. (Evropský parlament, 2017). Inovační politika propojuje mnoho dalších politik Evropské unie, můžeme zde zařadit například politiku životního prostředí, zaměstnanosti, průmyslu, energetiky, a další. (Evropský parlament, 2017). Jednou z prioritních náplní inovační politiky je sledování předem stanovených cílů. Z pohledu OECD (2005a) můžeme rozčlenit cíle inovační politiky na ekonomické, vědecké, sociální a vojenské.

Přístupů k inovační politice je opravdu mnoho a na tuto problematiku rozdílných přístupů upozornili Edler a Fagerberg (2017). Rozděluje inovace na dvě perspektivy, první zobrazuje pouhý vynález, druhý přístup je rozšířenější – zohledňuje, jak je důležitý pohled na komplex cyklu inovací, od nového nápadu k jejich realizaci.

Další přístup k definici inovační politiky uvádí OECD (2005a), pojímá inovace jako soubor politických opatření na zvýšení množství a efektivnosti inovačních aktivit, kterými jsou tvorba a adaptace nových nebo zlepšených produktů, procesů či služeb.

Joshi (2016) poukazuje na fakt, že vláda (na nadnárodní, národní, regionální a místní úrovni) využívá inovační politiku, jako soubor zákonů, norem, předpisů a programů, za účelem podpory produktů, služeb, technologií, ale také infrastruktury. Inovační politika podporuje hospodářský růst v oblastech obchodu, vzdělávání, financí a dalších okruzích, snaží se zajistit vyšší konkurenceschopnost a produktivitu.

Jako „soubor nástrojů a opatření, jejichž implementace má vést k příznivějšímu inovačnímu prostředí a vyšší inovační výkonnosti dané ekonomiky“ definuje Žítek a Klímová (2016).

Inovační politiky lze definovat na tři typy (Edler a Fagerberg, 2017):

- „*Invention – oriented policy*“ tento typ se specializuje na fázi výzkumu a vývoje. Tato výzkumná politika byla využívána především v období po druhé světové válce.
- „*System – oriented policy*“ Prostřednictvím rozvoje systému a stimulace interakcí se zaměřuje na zvyšování výkonnosti a efektivity. Jedná se o nejvíce využívaný typ inovační politiky.
- „*Mission-oriented policy*“ se zaměřuje na poskytnutí komplexního pohledu na společenské a environmentální výzvy. Jedná se o nejširší pohled na inovační politiku, jelikož zahrnuje všechny fáze inovačního procesu.

Národní inovační politiky jsou klíčové strategie pro podporu ekonomického rozvoje. Tyto politiky prošly v průběhu různými etapami vývoje a mohou být rozděleny do tří generací. První generace se zaměřovala především na převod výsledků výzkumu a vývoje do praktických inovací. Druhá generace inovační politiky šla dále a podporovala inovace v širším kontextu s důrazem na složitost inovačního procesu. Třetí generace pak zaujímá holistický přístup k inovacím, považuje je za důležitý prvek napříč všemi oblastmi politiky (Žítek a Klímová, 2016).

2.1 Inovační politika České republiky

Počátky inovační politiky v České republice můžeme z časového hlediska zařadit v souvislosti se vstupem do Evropské unie. Do této doby byla výzkumná politika podporována pouze zřídka, to se však změnilo přijetím Maastrichtské smlouvy, která obsahuje zavedení pravidel pro podporu výzkumu a vývoje.

V návaznosti na to byla v roce 2004 přijata Národní politika výzkumu a vývoje na léta 2004-2008. Ale ani tato politika ještě nezahrnovala inovační aspekty. Dokument zahrnuje regionální hlediska, avšak stále velmi obecně a formálně podle Adámka, Csanka a Žížalové (2007). Regionální aspekty byly v té době pojaty pouze jako podpora regionálním vysokým školám. Aby se vyzdvihl význam vědy, výzkumu a inovací jako takových byla ve stejném roce schválena Národní inovační strategie, která mimo jiné sloužila jako podklad pro přípravu Národní inovační politiky (Vláda ČR, 2006).

Významným milníkem pro výzkumnou a inovační politiku byl rok 2008, kdy prošla schválením Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací. Cílem této reformy bylo přenesení veřejných prostředků do uskutečnění nových poznatků, které by přinesly ekonomický přínos. Vedlejším cílem této reformy bylo zjednodušení celé podpory výzkumu a vývoje, zjednodušení administrativy, větší zapojení České republiky v rámci vědy, výzkumu a inovací (Vláda ČR, 2008).

Dne 4. února 2019 byla schválena usnesením vlády ČR Inovační strategie České republiky 2019-2030 č. 104. Tento strategický rámcový plán předurčuje vládní politiku v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a jeho cílem je posunout Českou republiku mezi nejinnovativnější země Evropy během následujících let.

Dle Inovační strategie České republiky 2019-2030 uvedeno na webových stránkách Úřadu vlády České republiky je strategie složena z devíti navzájem provázaných pilířů, které obsahují východiska, základní strategické cíle a nástroje vedoucí k jejich naplnění. Mezi tyto pilíře patří financování a hodnocení výzkumu a vývoje, které usiluje o zajištění efektivního financování a hodnocení vědecké činnosti, inovační a výzkumná centra, podpora nových podnikatelských iniciativ prostřednictvím národních start-upů a spin-off prostředí, rozvoj polytechnického vzdělávání zaměřeného na rozvoj praktických dovedností. Dalšími důležitými pilíři jsou podpora digitální transformace ve všech oblastech, mobilita a stavební prostředí obsahující zlepšení dopravní infrastruktury a životního prostředí, posílení ochrany duševního vlastnictví, efektivní využívání finančních prostředků díky chytrým inovacím. Devátým pilířem je propagace inovačního potenciálu České republiky prostřednictvím chytrého marketingu.

Inovační strategii vypracovala vládní Rada pro výzkum, vývoj a inovace ve spolupráci s více než třicetičlenným týmem z řad podnikatelů, vědců, akademiků a zástupců veřejné správy. Součástí strategie je také nová značka “The Czech Republic: The Country For The Future“ (Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2019).

Podrobněji se tímto tématem bude zabývat praktická část této práce.

3 INOVAČNÍ POLITIKA NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI

Dle Frangenheima, Trippla a Chlebna (2020) je vnímán vliv globalizace jako důsledek nátlaku na jednotlivé regiony, aby stále zdokonalovaly své hospodářské struktury a snažily se podporovat prosperitu regionu, která by kompenzovala stagnaci zaostalejších průmyslových odvětví. V současné době se autoři odborné literatury, jež se týká regionálního rozvoje zaměřují na otázky spojené s vznikem a růstem nových odvětví a podporou hospodářských aktivit v regionech. Tato témata jsou jedny z klíčových pro pochopení dynamiky regionálního rozvoje a ekonomické transformace (Frangenheim, Trippl, Chlebna, 2020).

Vznikem regionálního inovačního systému dochází ke kladení větší úlohy na veřejné politiky, co se týče vzniku nových cest. Regionální inovační systém je úzce spjat s evolučně orientovanou ekonomickou geografii (dále EEG), která zastává názor, že rostoucí průmyslové struktury hrají důležitou roli v budoucnosti ekonomické a inovační činnosti. Díky EEG je možné lépe pochopit rychlost změn, vývoj nových cest a typologicky rozdělit regiony, které mají větší šanci na růst (Blažek a kol., 2019).

Regionální inovační systémy (dále RIS) vycházejí z pozorování průmyslových čtvrtí, které poprvé definoval Alfred Marshall. Jde o koncentraci několika subjektů do jedné lokality. Marshallova teorie klade důraz na aglomerační úspory vznikající díky blízkosti těchto subjektů. V italských aglomeracích dochází k dalšímu definování RIS, jako koncept výrobních okrsků. Tyto okrsky jsou charakterizovány dlouhodobou sociální provázaností mezi menšími firmami, mezi nimiž dochází k vzájemnému učení se a ke vzniku důvěry. Na tyto okrsky pak navazuje koncept milieux, který se věnuje přítomnosti institucí podporujících vzájemnou kooperaci a spolupráci v regionu (Žitek 2015).

RIS můžeme také chápat jako soubor sítí, provázanosti, spolupráce mezi aktéry patřící do veřejného, či soukromého sektoru. Aktéři spolu spolupracují ve větší míře v rámci určitého území za účelem získání nových znalostí (Buesa a kol., 2006).

Odborná literatura podle Cooka (2002) vnímá jednotlivé systémy RIS jako sobě rovné, avšak tohoto stavu je vcelku nereálné dosáhnout v praxi.

Důležitým mezníkem pro dosažení efektivity RIS je vzájemná provázanost a interakce mezi jednotlivými subsystémy. Pro zdokonalení podmínek pro spolupráci je nutné, aby jednotlivé subsystémy dokázaly navzájem přebírat funkci dalších subsystémů a tím docházelo k lepšímu pochopení (Blažek a Kadlec, 2019).

3.1 Podpora regionálních inovačních systémů

První podpora ze strany Evropské unie se objevuje v devadesátých letech a v průběhu času se stále setkává s úpravami a změnami. V letech 1994-2001 spustilo Generální ředitelství pro podnikání historicky první program Regional Innovation and Technology Transfer Strategies (RITTS). Hlavní cíl tohoto programu bylo vytvoření podpůrné inovační struktury a podpory. Ještě v tentýž roce byl uveden do chodu program s názvem Regional Innovation Strategy (RIS), který se zaměřoval na podporu chudších regionů a snažil se o rozvoj spolupráce v rámci partnerství právě v těchto regionech (Adámek, Csank, Žížalová, 2007).

V roce 2001 přišel program se zaměřením na financování vzniklých projektů, který byl zaveden pod názvem RIS+. Dále stěžejním rokem byl rok 2005, kdy vznikl projekt RIS Nové, v němž byla obsažena i podpora strategie Zlínského kraje (Skokan, 2010).

Skokan (2010) dále zmiňuje vznik Sítě inovačních regionů v Evropě (ERA Network) v letech 1994-2008, která sdílela osvědčené praktiky a inovační iniciativy napříč 235 zapojených regionů. Tato síť byla v roce 2010 nahrazena platformou PRO INNO koordinující inovační politiky v rámci Evropy a EUROPE INNOVA, zabývající se rozvojem a ověřováním nových nástrojů v inovování (Skokan, 2010).

3.1.1 Formy spolupráce v regionu prostřednictvím klastrů

Již v 19. století se A. Marshall zabýval jevem seskupování firem na základě stejného zaměření v určitých oblastech, těmto firmám pak dal společné pojmenování jako "Klastry". Propojenost podniků na úrovni klastrů napomáhá k lokalizačním úsporám a zvýšení konkurenceschopnosti v územních odvětvích (Blažek a Kuncová, 2011).

Na myšlenku Marshalla navázalo v průběhu let mnoho autorů, jako je například Porter (2015), který do klastrové strategie vložil prvky firemní strategie a poukázal na význam sociálních sítí.

V souvislosti s inovacemi a regionálním rozvojem jsou klastry současným trendem politiky. Na základě zákona o regionální podpoře se klade důraz na podporu v oblasti rozvoje ekonomiky regionů, podpora podnikání a inovací a další (Skokan, 2004).

V České republice došlo k rozmachu v klastrové politice až v souvislosti se vstupem do Evropské unie. Díky tomu bylo pro mnoho firem snazší získat evropské dotace v rámci Operačního programu Průmysl a podnikání (Blažek a Kuncová, 2011).

Klastrové politiky jsou vedeny veřejnými subjekty, které se snaží díky nim dosáhnout sociálně-ekonomických užitků. Jsou podporovány vládou v oblastech výměny znalostí, vzdělávání, financování a další (Pavelková a kol., 2011).

Díky umístění České republiky v samotném centru Evropy disponuje vysokým klastrovým potenciálem. Existuje totiž mnoho možností spolupráce se sousedními zeměmi, jako je Německo, Slovensko a další. V návaznosti na to vznikají propojení mezi hraničními oblastmi, které napomáhají v rozvoji klastrové politiky (OECD, 2005).

Vznik klastrů od počátku až do dnešní doby podporuje agentura CzechInvest. Další podpory se dostává ze strany Evropské unie v podobě investičních fondů a dotací. Avšak v mnoha regionech České republiky stále převládá strach z konkurence nad touhou vzájemné spolupráce. Tyto nedostatky však regionální instituce aktivně odstraňují (Macková a kol., 2004).

4 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část bakalářské práce se zaměřuje na studium inovačních systémů a inovační politiky se zvláštním zřetelem na jejich význam, strukturu a efektivitu. Jsou zde podrobně analyzovány pojmy jako inovace, inovační proces, inovační strategie a podpora inovací. Definiuje inovace a její typy, což umožňuje lépe porozumět různým způsobům, jak lze inovace chápat a realizovat. Dále se práce zabývá samotným inovačním procesem a identifikuje jeho omezení, která mohou ovlivnit úspěchy či neúspěchy inovačních iniciativ.

Zvláštní pozornost je věnována inovační politice a jejímu významu v hospodářském rozvoji země, či regionů. Práce se zaměřuje na inovační politiku České republiky a popisuje její aktuální stav, na což navazuje inovační politika na regionální úrovni a způsoby, jakými se regiony snaží podporovat inovace a vytvářet příznivé podmínky pro rozvoj. Jedním z hlavních prvků tohoto zkoumání je analýza forem spolupráce v regionu, přičemž je kladen důraz na roli klastrů v podpoře inovačních aktivit a samotné propojení mezi podniky, výzkumnými institucemi a veřejnými organizacemi.

Cílem teoretické části je poskytnout náhled na problematiku inovačních systémů a politik, identifikovat faktory úspěšné inovace a zhodnotit účinnost politických opatření, čímž se bude více zabývat praktická část práce, která poskytne analýzu inovačních politik vybraných regionů a následně nastíní možné zefektivnění, nebo inspirování se ostatními regiony.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 PŘEDSTAVENÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE

Dne 1. ledna 2000 vznikl Zlínský kraj na základě Ústavního zákona č. 347/1997 Sb. o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Zlínský kraj vznikl sloučením okresů Zlín, Kroměříž a Uherské Hradiště, jež dříve spadaly pod Jihomoravský kraj, a okresu Vsetín, který byl dříve součástí Severomoravského kraje. Od 1. ledna 2003 bylo zavedeno 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (obce III. stupně), do nichž spadá 25 územních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (obce II. stupně). K další změně došlo 1. ledna 2021, kdy se obce Valašské příkazy a Študlov přesunuly pod působnost okresu Zlín (ČSÚ, 2023).

Obrázek 2 Administrativní členění Zlínského kraje (Statistická ročenka Zlínského kraje, 2023)

Rozloha území Zlínského kraje činí 3 963 km² s celkovým počtem 79 obcí. Dle statistik sčítání obyvatelstva k roku 2022 žilo na území Zlínského kraje 580 531 obyvatel, s průměrným věkem obyvatel 43,6 let.

Tabulka 4 Počet obyvatel ve Zlínském kraji v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)

Počet obyvatel Zlínského kraje v letech 2020-2022				
Počet obyvatel celkem (k 31. 12.)	Měřicí jednotka	2020	2021	2022
	osoba	580 119	572 432	580 531

Na základě dat z tabulky výše lze vypočítat mírný nárůst obyvatelstva, což přispívá regionální ekonomice kraje a podpoře hospodářského růstu.

Počet přistěhovalých obyvatel je důležitou informací pro zpracování této práce, jelikož jedním z cílů inovační politiky Zlínského kraje je rozšíření obyvatelstva v rámci regionu pro podporu nově vznikajících projektů a inovací. O tuto podporu se zajímají a usilují jednotlivé organizace a klastry ve Zlínském kraji, které budou podrobněji probírány níže v praktické části. Vývoj přistěhovalých obyvatel v průběhu let udává tabulka níže.

Tabulka 5 Počet přistěhovalých obyvatel ve Zlínském kraji v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)

Počet přistěhovalých obyvatel ve Zlínském kraji v letech 2020-2022				
Přistěhovalí	Měřicí jednotka	2020	2021	2022
	%	7,3	8,4	23,5

V již zmiňovaném roce 2022 činila průměrná hodnota HDP na 1 obyvatele 524 888 Kč, což řadí Zlínský kraj na 9. místo mezi kraji v České republice. Největší podíl průmyslového potenciálu, z celkově registrovaných ekonomických subjektů, tvoří podniky průmyslu kovodělného a dřevozpracujícího, a to 15,1 % (ČSÚ, 2023).

Tabulka 6 HDP Zlínského kraje v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)

Dlouhodobý vývoj Zlínského kraje v letech 2020-2022				
Hrubý domácí produkt	Měřicí jednotka	2020	2021	2022
	mil. Kč	261 352	279 349	304 826

Celková míra nezaměstnanosti k 31.12.2022 byla 11 470 osob evidovaných na úřadu práce (ČSÚ, 2023). Na základě dat z tabulky níže lze určit snížení nezaměstnanosti v roce 2021, avšak v následujícím roce nezaměstnanost opět, ač ne rapidně, vzrostla.

Tabulka 7 Nezaměstnanost ve Zlínském kraji v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)

Nezaměstnanost ve Zlínském kraji v letech 2020-2022				
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	Měřicí jednotka	2020	2021	2022
	osoba	12 819	10 957	11 470

6 INOVAČNÍ STRATEGIE ZLÍNSKÉHO KRAJE

Inovační strategie Zlínského kraje je stěžejním dokumentem, který má za cíl podpořit inovační směřování firem ve Zlínském kraji do roku 2030. Tato strategie se zaměřuje na posílení konkurenceschopnosti regionu, podporu výzkumu a vývoje a zlepšení podnikatelského prostředí.

Mezi analytické podklady pro RIS ZK patří postavení Zlínského kraje v oblasti podnikání a inovací, jež zahrnuje analýzu současné situace kraje v oblasti podnikání, výzkumu a inovací. Zohledňuje potřeby firem i výzkumných institucí. Jako druhý bod analytických podkladů můžeme zařadit potřeby firem a klastrů s ohledem na výzkum, vývoj, inovace a nové trendy, kde dochází k identifikaci hlavních oblastí, ve kterých je potřeba podporovat inovace a výzkum. Je hodnocena dostupnost lidských zdrojů, kvalifikace pracovní síly, vzdělávací instituce, tedy celkově znalostní potenciál Zlínského kraje. Chtějí zajistit podpůrné nástroje veřejného sektoru v této oblasti prostřednictvím shrnutí existujících programů, dotací a institucí podporujících inovace (Zlínský kraj, 2020).

6.1 Vize, strategické a specifické cíle RIS Zlínského kraje

Cílem vizí a strategického plánování ve Zlínském kraji je vytvoření atraktivního prostředí pro inovující podniky a jejich pracovníky. K posílení konkurenceschopnosti je důležité zaměřit se na kvalitní VaVaI zázemí a spolupráci mezi subjekty, na což se právě Zlínský kraj aktivně zaměřuje. Akční plány Zlínského kraje se zaměřují na realizaci kolektivních projektů Zlínského kraje, Technologického inovačního centra, Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, klastrů a dalších partnerů podílejících se na rozvoji inovačního prostředí Zlínského kraje. Tyto projekty a aktivity jsou sestavené tak, aby naplňovali strategické cíle Regionální inovační strategie Zlínského kraje.

Dle oblastí změn na ně můžeme pohlížet následovně:

- Lepší dostupnost lidských zdrojů v počtu a kvalitě pro inovační podnikání, výzkum a vývoj: hlavním cílem je zajištění kvalifikované pracovní síly a zaměřit se na podporu vzdělávání,
- zvýšení inovační výkonnosti regionu: klade důraz na technologický transfer a spolupráci mezi firmami a výzkumnými institucemi,
- zvýšení počtu začínajících a technologicky orientovaných firem ve Zlínském kraji.

V oblasti lidského potenciálu se nedostatkem ekosystému jeví nízké provázání vzdělávací soustavy s potřebami trhu práce. Další výzvou je nedostatek kvalifikované pracovní síly a úbytek obyvatel v produktivním věku. V návaznosti na tento problém se Zlínský kraj zaměřuje na získávání motivovaných a iniciativních jedinců s odborným vzděláním, kteří by napomohli k rozvoji regionu. Součástí těchto aktivit je marketingová strategie, jež prezentuje kvalitu života a srovnává ji s jinými českými regiony. Zlínský kraj se prostřednictvím Univerzity Tomáše Bati, Technologického inovačního centra a dalších technicky orientovaných škol snaží podnítit iniciativu studentů, kteří se v rámci tohoto programu připravují na budoucí zaměstnání. Hlavní hrozbou, na kterou je potřeba reagovat je selektivní migrace ze Zlínského kraje z důvodů nedostatečné možnosti uplatnění, příjmové úrovně, dostupnosti bydlení a dalších podnětů. Na tyto bariéry Zlínský kraj reaguje zaměřením specifických cílů kraje ve prospěch přílivu inovativních jedinců do regionu.

Tabulka 8 Lepší dostupnost lidských zdrojů pro podnikání, výzkum a vývoj (Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj, 2020; vlastní zpracování)

Klíčová oblast: Lepší dostupnost lidských zdrojů pro podnikání, výzkum a vývoj			
Specifické cíle	Aktivity/projekty/operace	Institucionální odpovědnost	Spolupráce
Připravit inovátory příští generace	Projekty popularizace vědy a výzkumu, techniky, podnikavosti, iniciativy a kreativity	TIC, UTB	Zlínský kraj Pakt zaměstnanosti střední školy
Vytvořit systém podpory pro získávání a udržení kvalifikovaných pracovníků v a do regionu	Příprava a implementace nástrojů pro motivaci k příchodu kvalifikovaných pracovníků do Zlínského kraje a nástrojů na jejich udržení v regionu včetně finančního nástroje a koordinace projektů u partnerů v této oblasti	Zlínský kraj	obce a města ZK UTB firmy, klastry spolky a neziskové organizace Pakt zaměstnanosti TIC

I přesto, že si Zlínský kraj v podílu inovujících podniků drží přední příčky, co se týče mezikrajského srovnání, je potřeba se zaměřit na odchylení potřeby většiny firem na inovace nižších řádů, které vedou k nižším tržbám, a tudíž k nižší konkurenceschopnosti. Důležitým mezníkem pro odstranění tohoto problému bude v následujících akčních plánech snaha o zapojení akademických pracovišť (předně UTB) do specifikace směrem k podnikatelskému sektoru. Hlavním nástrojem je klastrová politika na základě, které se posiluje spolupráce firem, předně tedy Plastikářský klastr, Moravský letecký klastr a znovu se rozvíjející Zlínský kreativní klastr. Důležitost je kladena na potřebnou dostupnost

informací v podnikatelském i akademickém sektoru, čemuž může dopomoci např. projekt Otevřené inovace a zaměření na tvorbu nových kapacit v trendu Průmyslu 4.0.

Tabulka 9 Zvýšení inovační výkonnosti v regionu (Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj, 2020; vlastní zpracování)

Klíčová oblast: Zvýšení inovační výkonnosti v regionu			
Specifické cíle	Aktivity/projekty/operace	Institucionální odpovědnost	Spolupráce
Iniciovat realizaci VaVaI projektů v regionu	Program expertních a mentoringových služeb (např. PLATINN, Hack The Crisis) k identifikaci růstových příležitostí firem a jejich využití	TIC	Zlínský kraj JIC CzechInvest
Zvýšit dostupnost VaVaI kapacit pro podnikatelský sektor	Budování kapacit v podnikatelském a akademickém sektoru pro aplikaci prvků průmyslu 4.0 a implementaci SMART prvků či témat společenských výzev, inovací, které reagují na klimatické změny či ochranu zdraví	TIC UTB ve Zlíně	Zlínský kraj UTB KHK ZK a OHK KM klastry, firmy

Ve Zlínském kraji figuruje mnoho institucí, které podporují začínající společnosti a start-upy, a to prostřednictvím poradenských služeb, networkingových akcí a dalších. Do těchto aktivních institucí lze zařadit například aktivity CzechInvest, akcelerační program Můj první milion, nebo právě aktivity vedené UTB jako například workshopy, nebo volitelný předmět „Podnikatelská akademie“. Avšak i v této oblasti se vyskytují určité rezervy, jako je nedostatečná spolupráce se středními školami v rámci zmiňované podpory podnikavosti. Další rezervou jsou kapacitní omezení inkubačních programů a rozvoj koučovacích a mentoringových služeb.

Tabulka 10 Zvýšení počtu začínajících a technologicky orientovaných firem (Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj, 2020; vlastní zpracování)

Klíčová oblast: Zvýšení počtu začínajících a technologicky orientovaných firem			
Specifické cíle	Aktivity/projekty/operace	Institucionální odpovědnost	Spolupráce
Zvýšit zájem a povědomí o podnikání	Vzdělávání a vzdělávací programy výchovy k podnikavosti (např. formou volitelných předmětů na VŠ, kurzů na SŠ, vzdělávacích kurzů pro veřejnost, workshopů apod., metodická podpora středních škol)	UTB střední školy TIC	Zlínský kraj CzechInvest podnikatelé podnikatelské inkubátory a centra v regionu
Zvýšit kvalitu a rozsah inkubačních služeb	Spolupráce a PR podnikatelských inkubátorů akceleratorů (marketing PI poskytovaných služeb včetně podpory marketingu jejich klientů)	TIC	podnikatelské inkubátory a centra v regionu Zlínský kraj

6.2 Financování RIS Zlínského kraje

Na financování akčních plánů RIS ZK se převážně podílejí zdroje Zlínského kraje a dále je využívána finanční pomoc z prostředků EU, které zahrnují strukturální fondy a další podpůrné nástroje, a také prostředky partnerů v regionu.

Bližší náhled do struktury finančního rozpočtu udává tabulka viz. níže.

Tabulka 11 Prostředky z rozpočtu a rozpočtového výhledu ZK na projekty a dotace týkající se naplnění cílů RIS (Závěrečný účet ZK 2013–2019, Rozpočet ZK 2020, Rozpočtový výhled ZK 2021–2025)

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podpůrná oblast pro podnikání a inovace včetně projektů z oblastí lidských zdrojů	6.119	14.656	10.460	26.352	64.851	18.664	13.469	13.334	14.100	14.100	14.100
Přímá podpora inovačních projektů firem a klastrů	6.166	164	347	1.772	1.937	1.140	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
CELKEM	12.285	14.820	10.807	28.114	66.824	19.804	15.469	15.334	6.100	6.100	6.100

K podpoře inovací ve Zlínském kraji přispívají nejen operační programy na národní úrovni, ale také programy přeshraniční a nadnárodní. Další finanční pomoc je očekávána ze stran Technologické agentury České republiky a Ministerstvo průmyslu a obchodu. Také je

předpokládáno zintenzivnění vazeb na zahraniční partnery výrazně více než v letech 2013-2019, aby bylo možné zařadit Zlínský kraj do kategorie vyspělejších regionů.

6.3 Akční plán RIS ZK 2023–2024

V souladu se strategickými cíli Regionální strategie Zlínského kraje je zahrnuto celkem 62 projektových záměrů, které spadají pod zájmy Technologického inovačního centra, Univerzity Tomáše Bati, klastrů a ostatních partnerů.

V rámci strategického cíle zajištění kvalifikovaných pracovníků pro potřeby zaměstnavatelů v regionu jsou realizovány tyto projekty:

- Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje II. Tento projekt se zaměřuje na přípravu inovátorů budoucí generace s ohledem na nabídku škol a vzdělávání. Zaměřuje se na rozvoj matematické gramotnosti a podporu nadaných studentů. Cílem projektu je zvýšení šance absolventů na trhu práce a celkové zkvalitnění vzdělávání. Realizátorem projektu je Zlínský kraj společně s Univerzitou Tomáše Bati a odhadovaný rozpočet na realizaci je 26 606,9 tis. Kč, s tím, že je projekt kofinancován z 5 % Zlínským krajem a do ostatních zdrojů patří statní rozpočet, vlastní zdroje UTB a největší podíl nese Operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání,
- centrum vzdělávání pro Průmysl 4.0. Hlavním cílem projektu je zajistit vzdělávací moduly, které budou reagovat na aktuální potřeby firem co se týče vzdělání pracovníků s důrazem na Průmysl 4.0. Nositelem projektu je Centrum vzdělávání pro Průmysl 4.0 s odhadovaným rozpočtem ve výši 2 141,2 tis. Kč.

V rámci zvýšení počtu inovací ve firmách jsou ve strategickém cíli zahrnuty projekty:

- Kontaktní centra pro podnikatele. Centra zajišťují poradenství, vzdělávání a informační služby pro podnikatele. Realizace projektu bude prostřednictvím seminářů s odbornou tematikou, networkingových setkání, konferencí, nebo individuálních poradenství. Cílem je rozvoj inovačního potenciálu ve Zlínském kraji a propojení podnikatelského sektoru s veřejným sektorem. Nositelem projektu je Krajská hospodářská komora Zlínského kraje, na projekt je vyhrazen rozpočet ve výši 1 500 tis. Kč,
- rozvoj kreativního klastru v České republice. Cílem je profesní rozvoj Zlínského kreativního klastru a rozšíření jeho služeb s pomocí spolupráce s islandským

partnerem. Vytvořením business modelu dojde k vytvoření sítě mezi kreativními klastry v České republice. Nositelem projektu je Zlínský kreativní klastr s celkovým rozpočtem 1 684,59 tis. Kč.

Projekty, které jsou plánovány v souvislosti se zvýšením počtu osob zahajujících vlastní podnikání jsou:

- Podnikatelská akademie. Jedná se o volitelný předmět pro studenty UTB napříč různými fakultami. Hlavním cílem předmětu je podporovat a urychlovat proces vytváření vlastních podnikatelských příležitostí, klade důraz na rozvoj dovedností pro úspěšný vstup do podnikatelského světa. Realizátorem projektu je Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně s partnerem Technologického inovačního centra. Rozpočet pro tento projekt je 75 tis. Kč ročně,
- students' support towards entrepreneurial spirit development. Projekt je primárně určen pro mladé podnikatele, snaží se o propojování studentů s organizacemi a institucemi v rámci podnikání. Cílem je analýza v regionech postižených vyliďňováním a návrh na zvýšení podnikatelského potenciálu studentů. Nositelem projektu a hlavním zdrojem financování spolu s Erasmus+ je Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně s rozpočtem 7 888 tis. Kč,
- dalším významným projektem zařazeným do více strategických cílů je Smart akcelerátor Zlínského kraje III, který má vazbu na všechny specifické cíle RIS ZK. Soustředí se na podporu inovačního prostředí v souladu s Národní výzkumnou a inovační strategií pro inteligentní specializaci ČR a její krajskou přílohou za Zlínský kraj. Rozvíjí partnerství v rámci firem, vzdělávacích institucí a inovačních platforem. Nositelem projektu je Zlínský kraj ve spolupráci s TIC a ostatními aktéry inovačního ekosystému v kraji s celkovým rozpočtem 64 435,1 tis. Kč.

7 ANALÝZA INOVAČNÍ POLITIKY ZLÍNSKÉHO KRAJE

Tato část práce se zaměřuje na analýzu inovační politiky ve Zlínském kraji s primárním zřetelem k podpoře jeho rozvoje, zvyšování konkurenceschopnosti a stimulaci ekonomického růstu. Hlavním cílem této analýzy je poskytnout přehled o stěžejních aktérech, kteří jsou zapojeni do podpory inovací v rámci Zlínského kraje.

Analýza poskytne primární informace o organizacích, institucích a subjektech, které hrají klíčovou roli v podpoře inovativních iniciativ v kraji.

Dále se tato část práce bude zabývat přehledem projektů a iniciativ, které tyto aktéry realizují či podporují. Projekty mohou zahrnovat investice do výzkumu a vývoje, podporu technologických start-upů, inovativních podnikatelských akceleratorů nebo programy financování inovací.

Cílem je získání hlubšího porozumění současného stavu inovační politiky ve Zlínském kraji a identifikovat aktivity a projekty přispívající k jeho inovačnímu potenciálu a ekonomickému rozvoji.

7.1 Technologické inovační centrum s.r.o.

Technologické inovační centrum (TIC) ve Zlíně působí od roku 2005 a zaměřuje se na podporu inovací, výzkum a podnikání v regionu. Je součástí podniků Zlínského kraje a Univerzity Tomáše Bati (UTB). TIC poskytuje několik stěžejních aktivit pro podporu inovací ve Zlínském regionu, jako jsou například

- Vědeckotechnický park – jedná se o vytvořené prostředí pro výzkum, vývoj a inovace. Vytváří spolupráci s firmami, univerzitami a dalšími institucemi na řešení technologických výzev,
- podnikatelský inkubátor – TIC podporuje začínající podnikatele a startupy formou nabídky mentoringu, poradenství a prostoru pro rozvoj nápadů a myšlenek,
- co-working – spolupráce je hlavním aktérem v podpoře inovací a také TIC se snaží o propojení pracovních prostorů, setkávání se s profesionály a sdílení myšlenek,
- podpora vzdělávání – díky úzkému spojení s UTB TIC realizuje mnoho projektů spojené se studenty, dále pořádá různá školení, workshopy a konference se zaměřením na inovace, podnikání a osobní rozvoj,

- podpora financování – TIC významně pomáhá firmám a začínajícím podnikatelům získat finanční podporu pro své projekty a růst.

7.1.1 Realizované projekty a programy na podporu inovací

Technologické inovační centrum je jedním z nejdůležitějších aktérů v rámci podpory inovací ve zlínském kraji a je zapojeno do mnoha realizovaných projektů.

Jedním z realizovaných projektů je Start-up Inkubátor Zlín, který se zaměřuje na poskytování kancelářských prostor pro začínající start-upy s přístupem k moderní technologické infrastruktuře. Nabízí mentoring a poradenství od zkušených podnikatelů a odborníků v oblasti podnikání a technologií. Finančně podporuje začínající podnikatele prostřednictvím grantů a investičních fondů.

TIC realizuje inovační vzdělávací programy, které zahrnují organizaci kurzů, workshopů a seminářů zaměřených na rozvoj podnikatelských dovedností, inovací a technologického transferu. Spolupracuje s univerzitami (UTB) a výzkumnými institucemi na vytváření specializovaných vzdělávacích programů pro studenty a výzkumníky.

Dalším projektem je podpora spolupráce mezi designéry, architekty a průmyslovými partnery na vytváření inovativních produktů a služeb prostřednictvím Klastru inovačního designu.

TIC aktivně spolupracuje s Univerzitou Tomáše Bati v mnoha projektech a v podpoře začleňování studentů do podnikatelského prostředí, a to v rámci již zmiňované Podnikatelské akademie, nebo akceleračním programem Můj první milion, jehož cílem je proměnit nápad v reálný podnikatelský plán, zprostředkovat investory a zviditelnit vybraný projekt.

7.2 Zlínská regionální investiční agentura, a.s.

Společnost ZRIA, a.s., dříve Industry Servis ZK, a.s., je dceřinou společností Zlínského kraje. Od svého založení se společnost specializuje na poskytování široké škály služeb v oblasti průmyslového servisu a údržby.

Hlavním pilířem společnosti je průmyslový servis a údržba, opravy a servisní intervence na místě pro stroje, zařízení a technologické procesy v průmyslových podnicích. Společnost

rovněž poskytuje poradenství a konzultace v oblasti průmyslového servisu a údržby s důrazem na optimalizaci technologických procesů.

Kromě toho zprostředkovává kvalifikované technické pracovníky pro dočasné nebo dlouhodobé nasazení v průmyslových pozicích.

7.2.1 Realizované projekty a programy na podporu inovací

Společnost ZRIA, a.s. aktivně spolupracuje s výzkumnými institucemi a univerzitami v rámci Zlínského kraje s cílem podporovat výzkum a vývoj nových technologií a inovativních řešení v oblasti průmyslového servisu a údržby.

Účastní se také grantových programů a hledá možnosti získání dotací na financování inovativních projektů a programů. Tyto finanční prostředky umožňují společnosti investovat do výzkumu, vývoje a implementace nových technologií.

Spolupracuje s průmyslovými partnery v rámci Zlínského kraje na realizaci inovačních projektů a programů, které mají za cíl zlepšit jejich průmyslové procesy, snížit náklady a zvýšit konkurenceschopnost na trhu.

7.3 Web3 Hub

Web3 Hub je inovační technologické centrum, které se zaměřuje na podporu a rozvoj aplikací založených na blockchain technologii a decentralizovaných systémů. Toto centrum vytváří prostředí pro setkávání, spolupráci a inovace v oblasti blockchainu a kryptoměn, a to jak pro odborníky, tak i pro začínající podnikatele.

Web3 Hub si klade za cíl podporovat a rozvíjet inovativní projekty a aplikace. Centrum poskytuje podporu v mentorství a poradenství v oblasti obchodního plánování, technologického vývoje, marketingu a financí.

7.3.1 Realizované projekty a programy na podporu inovací

Web3 Hub realizuje širokou škálu aktivit a projektů zaměřených na podporu inovací v kraji. Poskytuje inkubaci start-upů právě v oblasti blockchain a decentralizovaných technologií prostřednictvím poskytování kancelářských prostor, mentoringu od odborníků a podpory při tvorbě obchodního modelu.

Nabízí akcelerační programy pro začínající a rozvíjející se projekty, aby se mohly začínající start-upy rychleji rozvíjet a dosahovat svých cílů.

Podobně jako ostatní organizace zaměřené na podporu inovací ve Zlínském kraji Web3 Hub nabízí technologické konzultace a poradenství pro firmy a jednotlivce, motivuje vývojáře a podnikatele prostřednictvím soutěží a hackathonů.

7.4 Klastry ve Zlínském kraji

Zlínský kraj aktivně podporuje rozvoj a spolupráci klastrů, jakožto klíčových prvků regionální inovační politiky. Klastry jsou vnímány jako prostředek pro posílení konkurenceschopnosti regionu a podporu inovací a ekonomického růstu. Klastrová politika je zaměřena na podporu inovací, vývoje nových technologií a posilování regionálního ekonomického prostředí.

Prvním klastrem ve Zlínském kraji je PLASTR (Plastikářský klastr), vznikl v roce 2005 na základě dokončení projektu „Identifikace možnosti vzniku Plastikářského klastru“. Klastr si zakládá na spolupráci, inovování a udržitelnosti. Ve svých aktivitách se zaměřuje na budování silných partnerství a sdílení znalostí a zkušeností s nimi. Dále podporuje organizaci odborných seminářů, workshopů a konferencí zaměřených na inovace v plastovém průmyslu.

Dalším klastrem je Zlínský kreativní klastr, který vznikl v roce 2016 a je prvním klastrem v České republice zaměřeným na kreativní průmysly. Aktivně vytváří pracovní pozice pro studenty Univerzity Tomáše Bati, pro podporu vzniku pracovních míst v kreativních odvětvích. Podobně jako ostatní klastry podporuje start-upy a realizuje významné aktivity jako jsou například Zlín Design Week, nebo Film co-production market. Celkově se zaměřuje na propagaci kulturního dění v regionu.

Moravský letecký klastr vznikl v roce 2010 a je sdružením českých leteckých podniků a vzdělávacích institucí. Klastr tvoří přes 60 průmyslových společností, středních škol a technických univerzit. Cílem klastru je podpora letectví a snaha o rozšíření povědomí o firmách jak na národním, tak mezinárodním trhu.

Posledním klastrem je Rozvojový HR klastr, jež byl založen v roce 2021. V současné době má klastr 19 členů z různých odvětví. Mezi hlavní aktivity patří propagování nových postupů v rámci personálního řízení, zapojuje se do podpory regionálního vzdělávání, úzce spolupracuje se Zlínským krajem, dalšími klastry a TIC. Věnuje se tématům environmentu a napomáhá při řešení dotačních projektů.

7.5 SWOT analýza Zlínského kraje

SWOT analýza zpracovaná na základě Krajské přílohy Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj poukazuje na několik silných stránek Zlínského kraje, které přispívají k rozvoji podnikání a inovací. Silné stránky zahrnují spolupráce s Technologickým inovačním centrem a klastry, které aktivně podporují a rozvíjejí inovace v regionu. Slabou stránkou je nedostatek investic do výzkumu a vzdělání bez nichž může být těžké udržet konkurenceschopnost. Nízké mzdy mohou také ovlivnit atraktivitu kraje pro kvalifikované pracovníky a investory. Zlínský kraj by se měl zaměřit na příležitosti v podobě spolupráce mezi podniky a akademickými institucemi, které mohou vést k novým inovačním projektům a technologiím. Zlínský kraj čelí konkurenci z jiných regionů, které také investují do inovací a podnikání, je proto důležité zaměřit se na tuto hrozbu, aby nedošlo k ovlivnění atraktivity kraje. Jednou z dalších hrozeb je nedostatek kvalifikovaných pracovníků z důvodu stárnutí populace, jež může ovlivnit růst a inovace v regionu.

Tabulka 12 Postavení Zlínského kraje v oblasti podnikání a inovací (Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj, 2020; vlastní zpracování)

Silné stránky	Slabé stránky
Spolupráce s Technologickým inovačním centrem a klastry	Nedostatek investic do výzkumu a vzdělávání
Regionální inovační strategie	Nízká mzdová úroveň ve srovnání s ostatními kraji v rámci ČR
Inovační infrastruktura	Omezený přístup k financování
Příležitosti	Hrozby
Napojení regionu na dálniční síť – vytvoření dopravního uzlu	Zpomalení ekonomického růstu
Výstavba firemních bytů	Závislost na exportu
Spolupráce s univerzitami a výzkumnými centry, podpora start-upů	Demografické změny
	Konkurence z jiných regionů

Veřejný sektor ve Zlínském kraji má několik silných stránek, jako je stabilní partnerství a zájem stakeholderů o podporu start-upů, také přístup k relevantním datům, které jsou důležité pro výzkum a inovace. Ve slabých stránkách by se měl veřejný sektor zaměřit na lepší marketingovou propagaci a zviditelnění realizovaných aktivit, které by motivovaly příliv nových pracovníků. Zajímavými příležitostmi jsou posilování networkingu, aktivní

využívání finančních prostředků z evropských fondů, nebo také moderní technologie. Je však důležité sledovat i hrozby, jako je politická nestabilita, nebo rozvíjející se konkurence.

Tabulka 13 Podpůrné nástroje veřejného sektoru v oblasti výzkumu, vývoje a inovací (Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj, 2020; vlastní zpracování)

Podpůrné nástroje veřejného sektoru v oblasti výzkumu, vývoje a inovací	
Silné stránky	Slabé stránky
Stabilní partnerství a zájem stakeholderů v rámci podpory start-upů	Nedostatečná propagace úspěšných projektů
Dostupnost dat	Absence motivačních nástrojů pro příchod kvalifikovaných osob
Rozvinutá infrastruktura pro zájemce o podnikání	Nedostatečné využití kapacit
Příležitosti	Hrozby
Posilování networkingu a budování podnikatelské komunity	Nestabilita politického prostředí
Evropské fondy	Konkurence z jiných regionů a zahraničí
Rozvoj digitální ekonomiky	

8 BENCHMARKING

V současném globalizovaném světě je inovace stěžejním faktorem pro dosažení konkurenceschopnosti a udržitelného rozvoje na regionální úrovni. Inovační schopnost regionů hraje zásadní roli v jejich schopnosti přitahovat investice, vytvářet pracovní místa a zlepšovat kvalitu života obyvatel. V tomto kontextu je benchmarking důležitým nástrojem, který umožňuje porovnávat a analyzovat inovační potenciál a výkonnost krajů.

Tato kapitola se zaměřuje na aplikaci benchmarkingu v oblasti inovační činnosti krajů a regionů. Důraz bude kladen na spolupráci uvnitř regionů mezi jednotlivými organizacemi či klastry, podpora vzdělávání, výzkumu a začínajících start-upů.

Výběr Zlínského kraje, Moravskoslezského kraje a Jihomoravského kraje pro provedení analýzy inovační politiky je motivován několika důvody, které reflektují jejich podobnosti a zároveň poskytují příležitost k vzájemné inspiraci.

Společnými rysy vybraných krajů je společná bohatá průmyslová historie, což silně ovlivňuje jejich potenciál pro inovace a technologický rozvoj. V každém z uvedených krajů existuje několik významných inovačních institucí, které spolupracují s univerzitami, klastry a ostatními inovačními aktéry.

Mezi rozdílnosti krajů patří jejich specifické regionální politiky a strategie, které se liší v závislosti na místních potřebách. Moravskoslezský kraj také jako nejlidnatější z těchto tří krajů může čerpat výhody v jeho ekonomickém potenciálu.

Vzájemná analýza inovačních politik může napomoci při identifikaci společných výzev, se kterými se kraje společně potýkají, a při hledání efektivních řešení těchto problémů. Kraje mohou také využít vzájemné výměny osvědčených postupů a zkušeností v řešené oblasti.

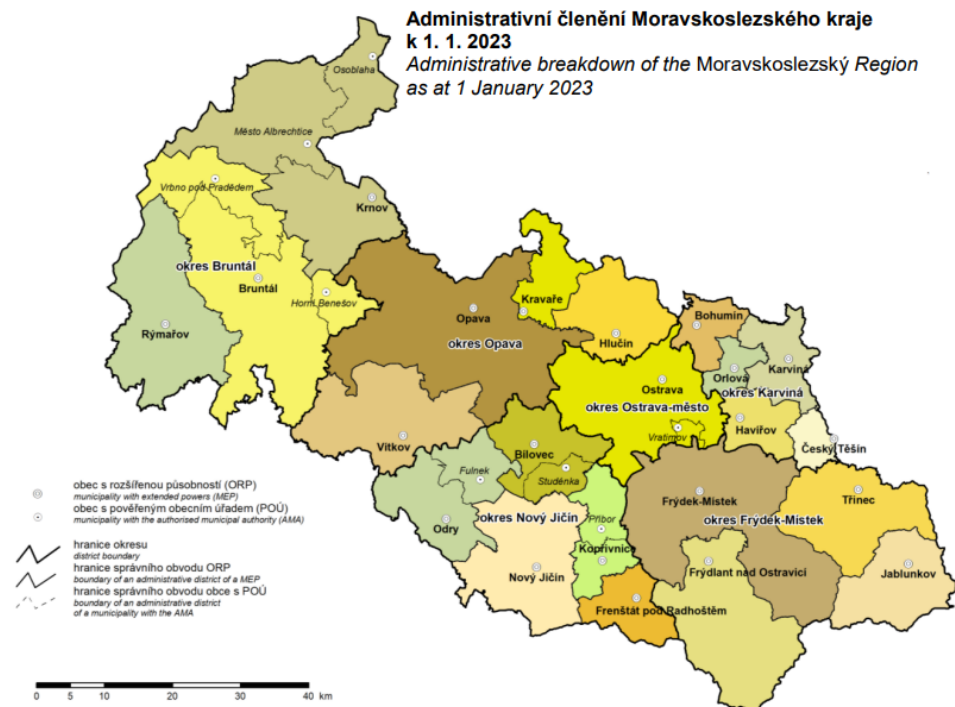
8.1 Představení Moravskoslezského kraje

Moravskoslezský kraj, situovaný v severovýchodní části České republiky, je jedním z krajských území s bohatou průmyslovou tradicí a dynamickým podnikatelským prostředím. Jeho strategická poloha v blízkosti hlavních evropských trhů a bohaté přírodní zdroje poskytují ideální podmínky pro inovace a ekonomický rozvoj.

Tento kraj je vymezen okresy Bruntál, Frýdek – Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava – město. Je rozdělen do 22 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, do nichž spadá celkem 300 obcí, z toho 42 měst.

Svou rozlohou 5 431 km² zaujímá 6,9 % území České republiky, čímž se řadí na 6. místo mezi kraji.

Statistická ročenka Moravskoslezského kraje
 Statistical Yearbook of the Moravskoslezský Region

Obrázek 3 Administrativní členění Moravskoslezského kraje (Statistická ročenka Moravskoslezského kraje, 2023)

Moravskoslezský kraj je počtem 1 190 tisíc obyvatel čtvrtý nejlidnatější v České republice. Současným problémem krajů v České republice je nízká porodnost a tím dochází k celkovému stárnutí populace. V tabulce č. 14 je shrnut přehled vývoje počtu obyvatel v letech 2020–2022, během sledovaných let dochází k fluktuaci obyvatelstva.

Tabulka 14 Počet obyvatel Moravskoslezského kraje v letech 2020–2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)

Počet obyvatel Moravskoslezského kraje v letech 2020–2022				
Počet obyvatel celkem (k 31. 12.)	Měřicí jednotka	2020	2021	2022
	osoba	1 192 834	1 177 989	1 189 674

Počet přistěhovalých obyvatel do daného regionu je důležitým ukazatelem, jak přispívá realizace inovací v kraji k přísunu nových zaměstnanců a potencionálních podnikatelů, kteří mohou napomoci ekonomickému rozvoji. Dle informací z tabulky č. 15 se Moravskoslezskému kraji nadprůměrně daří v přilákání nových obyvatel do kraje.

Tabulka 15 Počet přistěhovalých obyvatel ve Moravskoslezském kraji v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)

Počet přistěhovalých obyvatel v Moravskoslezském kraji v letech 2020-2022				
Přistěhovalí	Měřicí jednotka	2020	2021	2022
	%	5	5,9	19,4

HDP jako ukazatel ekonomické aktivity v daném regionu měří celkovou hodnotu všech finálních statků a služeb vyprodukovaných v kraji a je zobrazen v následující tabulce. Rok 2020 byl poznamenán pandemií COVID-19, která měla vliv na ekonomickou aktivitu po celém světě, tento faktor mohl způsobit pokles HDP. V roce 2021 je patrný nárůst, který naznačuje postupnou obnovu ekonomiky po pandemické krizi. V posledním sledovaném roce 2022 je pozorován další významný nárůst HDP na 597 665 milionů Kč. Tento trend naznačuje pokračující obnovu ekonomiky.

Tabulka 16 Dlouhodobý vývoj Moravskoslezského kraje v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)

Dlouhodobý vývoj Moravskoslezského kraje v letech 2020-2022				
Hrubý domácí produkt	Měřicí jednotka	2020	2021	2022
	mil. Kč	491 032	532 814	597 665

Tabulka 17 zobrazuje počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v Moravskoslezském kraji v průběhu let 2020-2022. V roce 2020 můžeme zaznamenat vyšší počet nezaměstnanosti, který mohl být ovlivněn pandemií COVID-19, která zavinila propouštění zaměstnanců v různých odvětvích. Od roku 2021 se počet nezaměstnanosti snižuje díky postupnému oživení trhu práce po pandemii a situace se stále zlepšuje.

Tabulka 17 Nezaměstnanost v Moravskoslezském kraji v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)

Nezaměstnanost v Moravskoslezském kraji v letech 2020-2022				
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	Měřicí jednotka	2020	2021	2022
	osoba	45 157	42 152	41 902

8.1.1 Inovační politika Moravskoslezského kraje

Moravskoslezský kraj se stal centrem inovací a technologického rozvoje v České republice. Hlavními aktéry v kraji jsou VŠB – Technická univerzita Ostrava, která je jedna z předních univerzit v České republice zaměřující se na inovativní výzkum v oblastech strojírenství, energetiky a informačních technologií.

Další univerzitou, která se zaměřuje na výzkum v oblastech společenských věd, ekonomiky a enviromentálních studií, je Slezská univerzita v Opavě.

Co se týče specializace na vývoj softwaru, informačních technologií a aplikovaného výzkumu je hlavním aktérem Výzkumný ústav informačních technologií.

Důležitou roli v Moravskoslezském kraji hrají podobně jako v kraji Zlínském klastry. Spolupráci mezi firmami, výzkumnými institucemi a veřejným sektorem aktivně podporuje Moravskoslezský automobilový klastr. Co se týče podpory IT společnosti a oblasti informačních technologií, tu zajišťuje Klastr informačních a komunikačních technologií (KIKT). Posledním klastrem je Klastr energetické efektivity a inovativních technologií, jež se zaměřuje na vývoj energeticky efektivních technologií a podporu udržitelného rozvoje.

Kraj z evropských fondů financuje a podporuje různé výzkumné a vývojové projekty v oblastech jako je digitalizace, průmysl 4.0 a udržitelný rozvoj, aktivně podporuje spolupráce vysokých škol a výzkumných institucí s průmyslovými partnery.

Díky grantovým programům kraj podporuje inovativní projekty a začínající start-upy. Pro začínající podniky a inovátory vytváří inkubátory jako například Napajedla Innovation Center, nebo Opava Innovation Park, které významně napomáhají rychlejšímu rozběhu inovací formou mentoringu, konzultací a dalších aktivit.

Technologické transferové centrum zprostředkovává transfer technologií a know-how mezi výzkumnými institucemi a průmyslovými partnery s cílem podpořit inovace a vývoj nových produktů a služeb.

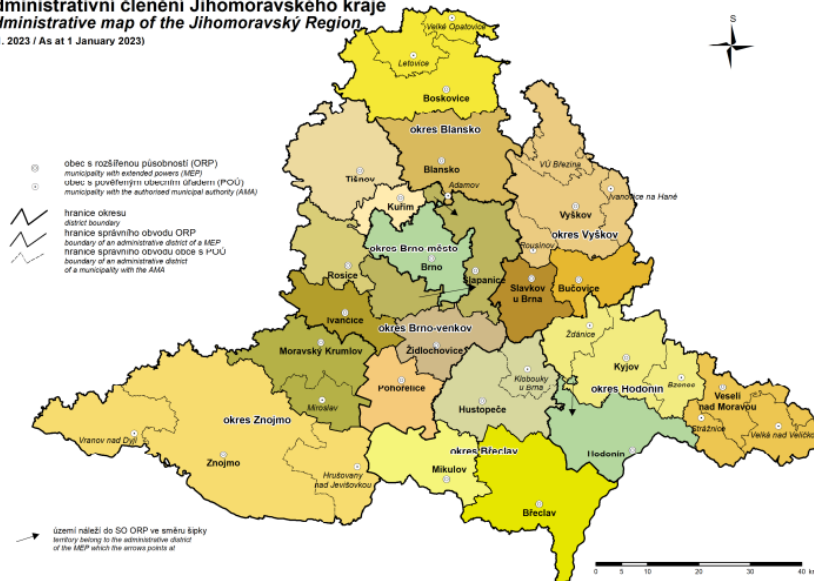
Tyto programy a aktivity vytvářejí silný základ pro podporu inovací v Moravskoslezském kraji a umožňují rozvoj nových technologií, produktů a služeb, které přispívají k ekonomickému růstu a udržitelnému rozvoji regionu.

8.2 Představení Jihomoravského kraje

Jihomoravský kraj je bohatý na historii, kulturu a přírodní krásy. Své strategické umístění a dynamickou ekonomikou dělá atraktivním místem k životu, práci a podnikání. Kraj je rozdělen na okresy Blansko, Brno – město, Brno – venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo, celkově je rozdělen na 21 správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Svou rozlohou 7 196 km² se Jihomoravský kraj řadí na třetí místo v rámci České republiky.

Statistická ročenka Jihomoravského kraje
 Statistical Yearbook of the Jihomoravský Region

Administrativní členění Jihomoravského kraje
Administrative map of the Jihomoravský Region
 (1. 1. 2023 / As at 1 January 2023)

Obrázek 4 Administrativní členění Jihomoravského kraje (Statistická ročenka Jihomoravského kraje, 2023)

Tabulka níže zobrazuje počet obyvatel v Jihomoravském kraji v průběhu let 2020-2022. Počet obyvatel je ukazatelem demografického vývoje kraje a může poskytnout důležité informace o růstu populace nebo trendech.

V roce 2021 došlo k mírnému poklesu počtu obyvatel na 1 181 166 osob, tento pokles může být způsoben různými faktory, včetně migračních trendů, porodnosti a úmrtí. V roce 2022 se naopak počet populace zvýšil. Celkově je populace Jihomoravského kraje relativně stabilní, s mírnými fluktuacemi.

Tabulka 18 Počet obyvatel Jihomoravského kraje v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)

Počet obyvatel Jihomoravského kraje v letech 2020-2022				
Počet obyvatel celkem (k 31. 12.)	Měřicí jednotka	2020	2021	2022
	osoba	1 195 327	1 181 216	1 184 568

Tabulka 19 vyjadřuje podíl nových přistěhovalců a poskytuje důležitý indikátor demografického vývoje a migrace v regionu. V roce 2021 se procentuální změna zvýšila 12,3 %, tento nárůst může být způsoben důsledkem ekonomické stability regionu, politických událostí nebo migračních politik. K výraznému nárůstu došlo v roce 2022, celkově lze tedy vidět dynamiku a fluktuace v průběhu sledovaných let.

Tabulka 19 Počet přistěhovalých obyvatel v Jihomoravském kraji v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)

Počet přistěhovalých obyvatel v Jihomoravském kraji v letech 2020-2022				
Přistěhovalí	Měřicí jednotka	2020	2021	2022
	%	11,1	12,3	35,7

Nejnižší hodnotu HDP lze pozorovat v roce 2020, který může být odrazem zmiňované pandemické krize COVID-19. V roce 2021 došlo k nárůstu vlivem obnovení ekonomiky po pandemii, růstu exportu a možných investic do regionu. K posílení hospodářské aktivity v kraji došlo v roce 2022, může to být důsledkem podpory podnikání, či investic do infrastruktury. Celkově lze vidět, že HDP kraje zaznamenal pozitivní vývoj, což naznačuje dobrou hospodářskou kondici a atraktivitu regionu.

Tabulka 20 Dlouhodobý vývoj Jihomoravského kraje v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)

Dlouhodobý vývoj Jihomoravského kraje v letech 2020-2022				
Hrubý domácí produkt	Měřicí jednotka	2020	2021	2022
	mil. Kč	620 474	665 061	745 193

Nejvíce uchazečů o zaměstnání bylo evidováno v roce 2020, která mohla být opět ovlivněna pandemií COVID-19. V následujícím roce došlo ke zlepšení situace na trhu práce, díky možné obnově ekonomiky a podpory zaměstnanosti. V roce 2022 se počet uchazečů o zaměstnání mírně zvýšil, což může být důsledkem sezonních vlivů nebo změn na trhu práce.

Tabulka 21 Nezaměstnanost v Jihomoravském kraji v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)

Nezaměstnanost v Jihomoravském kraji v letech 2020-2022				
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	Měřicí jednotka	2020	2021	2022
	osoba	36 883	33 023	35 405

8.2.1 Inovační potenciál Jihomoravského kraje

Jihomoravský kraj je významným centrem inovací a technologického rozvoje v České republice. Díky strategickému umístění, silnému průmyslu a výzkumné infrastruktuře zde vznikají nové technologie, produkty a služby, které přispívají k rozvoji regionu i celé země. Hlavním inovačním aktérem je Jihomoravské inovační centrum (JIC) založené v roce 2002 jako nezisková organizace s cílem podporovat inovace, podnikání a technologický rozvoj. Hlavními aktivitami centra je podpora začínajících start-upů formou poradenství, školení

a mentoringu. Dále zajišťuje inkubační programy na rozvoj a růst inovativních podniků. Aktivně spolupracuje s výzkumnými institucemi, univerzitami a průmyslovými partnery. JIC pořádá inovační soutěže, akce a konference, které podporují inovace a podnikání v regionu (Jihomoravské inovační centrum, 2024).

Dalším aktérem, který podporuje inovace je Zbrojovka Brno a.s., jedna z nejvýznamnějších zbrojních firem v České republice, která se specializuje na aktivity zahrnující výzkum a vývoj zbraňových systémů, spolupráci s výzkumnými institucemi a participaci na mezinárodních výzkumných projektech.

Globální technologická společnost IBM Česká republika provozuje výzkumné a vývojové centrum na pokročilé informační technologie, umělou inteligenci a cloudové služby.

Výzkumným a vývojovým centrem působícím v Jihomoravském kraji je Technologické centrum AV ČR, v.v.i. Jeho aktivity zahrnují výzkumné projekty financované z evropských fondů v oblastech biotechnologií, materiálových věd, informatiky a dalších.

Díky úzké spolupráci mezi průmyslem, akademickou sférou a veřejným sektorem vzniká prostředí podporující vznik nových technologií a inovativních řešení. Tyto inovace nejen přinášejí výhody kraji, že posilují jeho ekonomiku a trh práce, ale také přispívají k celkovému rozvoji České republiky prostřednictvím exportu know-how a technologií.

9 ANALÝZA A SROVNÁNÍ DANÝCH KRAJŮ

Na základě zjištěných informací, kterými se tato práce zabývá je vytvořena analýza a srovnání zvolených krajů v rámci inovativních činností v regionu.

Analýza a porovnání inovační politiky Zlínského kraje, Moravskoslezského kraje a Jihomoravského kraje, zpracovaná na základě informací z předcházející kapitoly, odhaluje několik hlavních rozdílů mezi těmito regiony, které ovlivňují jejich přístup k podpoře inovací a technologického rozvoje. Každý z těchto krajů se snaží aktivně podporovat inovace a tím přispívat k ekonomickému růstu a udržení konkurenceschopnosti regionu.

Zlínský kraj se vyznačuje silným průmyslovým sektorem, především v obuvnictví a strojírenství, což ovlivňuje i jeho inovační politiku. Kraj se zaměřuje na podporu inovací prostřednictvím Technologického Inovačního centra, které se aktivně zapojuje do inovativních činností ve všech směrech. Kraj jako takový rozvíjí spolupráce s výzkumnými institucemi, univerzitami, partnery a uvnitř kraje mezi jednotlivými klastry.

Moravskoslezský kraj čelí výzvám v podobě vysoké nezaměstnanosti v důsledku s restrukturalizací průmyslu a poklesem těžebního sektoru, což ovlivňuje jeho inovační politiku. Inovační aktivity kraje jsou převážně směřovány na podporu nových odvětví. Důležitou je spolupráce s inovačními klastry a technologickými centry, které napomohou podpoře regionu.

Jihomoravský kraj se vyznačuje stabilní nezaměstnaností a silným průmyslovým sektorem, zejména v oblasti high-tech a inovativních technologií, což přispívá i k vysokému HDP kraje. Inovační politika kraje se primárně zaměřuje na podporu start-upů a inovativních firem. Podobně jako ve Zlínském kraji zde hraje důležitou roli Jihomoravské inovační centrum (JIC), které aktivně podporuje inovace a podnikání v kraji a také je zapojeno do mezinárodních projektů a spoluprací.

Tabulka 22 Analýza inovačních aktérů ve vybraných krajích (Zlínský kraj, 2024, Moravskoslezský kraj, 2024, Jihomoravský kraj, 2024, Národní klastrová asociace, 2020-2024, ČSÚ, 2023; vlastní zpracování)

	Inovační centra	Univerzity	Klastry	HDP za rok 2022 v tis. Kč
Zlínský kraj	2	1	7	304
Moravskoslezský kraj	2	10	23	597
Jihomoravský kraj	1	10	15	745

Zlínský kraj se vyznačuje nižším počtem univerzit a inovačních center ve srovnání s Moravskoslezským a Jihomoravským krajem. Pouze jedna univerzita v kraji může omezovat dostupnost výzkumných a vývojových zdrojů, což by mohlo ovlivnit inovační kapacitu regionu. I přesto Zlínský kraj disponuje solidním počtem klastrů, které mezi sebou aktivně spolupracují a snaží se o zefektivnění inovační politiky. Nejnižší HDP Zlínského kraje ovlivňuje rozsah finančních zdrojů dostupných pro investice do inovací.

Moravskoslezský a Jihomoravský kraj mají výraznější inovační potenciál díky větší akademické základně v regionu, jež se zaměřuje na výzkum a vývoj v rámci regionu. Disponují také poměrně vyššími finančními zdroji, které mohou být využity pro podporu inovací.

Celkově lze konstatovat, že každý kraj má své vlastní specifické podmínky a výzvy, které ovlivňují jeho inovační politiku, proto je spolupráce mezi regiony a sdílení know-how důležitým faktorem pro maximální využití inovačního potenciálu každého kraje.

10 NÁVRH KE ZLEPŠENÍ INOVAČNÍ POLITIKY VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Metodou benchmarking jsou srovnány vybrané kraje v oblasti inovační politiky a inovačních aktivit realizovaných v jednotlivých regionech. Na základě analýzy těchto poznatků jsou formulovány návrhy ke zlepšení inovačního potenciálu ve Zlínském kraji.

10.1 Návrh na zlepšení marketingu a propagační činnosti pro inovační politiku ve Zlínském kraji

Cílem je zvýšit povědomí o inovačních možnostech a příležitostech ve Zlínském kraji a zároveň napomoci zviditelnění již realizovaných projektů a aktivit, aby se dostaly do povědomí k potenciálním investorům a podnikatelům.

Zlepšení marketingových aktivit by mohly být vedeny formou aktualizace a modernizace webových stránek věnovaných inovacím a podnikání ve Zlínském kraji. Zvýšení povědomí díky pravidelnému publikování obsahu na sociálních sítích jako jsou Facebook, Twitter a LinkedIn, zaměřeného na představení inovačních projektů, událostí a úspěchů.

Další z možností, jak zvýšit povědomí o inovačních aktivitách v regionu je zavedení pravidelného newsletteru, který bude informovat o nejnovějších inovačních aktivitách, událostech a příležitostech.

Podpora tvorby propagačních materiálů, jako jsou brožury, letáky a prezentace nastiňující inovační potenciál a příklady úspěšných inovačních projektů. Důležité je zaměřením se na distribuci propagačních materiálů na veletrzích, konferencích a jiných relevantních událostech.

Tabulka 23 Odhadovaný rozpočet pro zlepšení marketingu a propagační činnosti (vlastní zpracování)

Odhadovaný rozpočet pro zlepšení marketingu a propagační činnosti		
	Odhadovaná cena v tis. Kč	Zdroj financování
Modernizace webových stránek a sociální média	50	rozpočet Zlínského kraje vyčleněný na komunikaci a propagaci, možná spolufinancování od partnerských institucí
Newsletter	20	
Propagační materiály	30	
Celkový odhadovaný roční rozpočet	100	

Tabulka výše zobrazuje pouze hrubý nástin odhadovaného rozpočtu, který by byl potřebný pro realizaci řešeného návrhu na podporu marketingu a propagace inovačních aktivit v kraji. Zlínský kraj může využít výzev spolufinancovaných Evropskou unií a tím získat potřebný rozpočet.

Významnou příležitostí je spolupráce s inovačními institucemi a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně. Spolupráce s technologickými parky ve Zlínském kraji, jako například Technologický park Vsetín, při organizaci inovačních akcí a podpoře start-upů. Stěžejní spoluprací v této oblasti je spolupráce s Univerzitou Tomáše Bati, jež by mohla poskytnout využití know-how a odborných znalostí univerzity. Zapojení studentů do inovačního prostředí by mohlo přinést mnoho nových a kreativních poznatků a zároveň by došlo k vytváření kvalifikovaných zaměstnanců od útlého věku.

Zavedení výše uvedených marketingových a propagačních aktivit a posílení spolupráce s inovačními institucemi a Univerzitou Tomáše Bati může výrazně přispět k rozvoji inovačního prostředí a zvýšit zájem inovátorů, investorů a podnikatelů.

10.2 Návrh zlepšení grantových programů pro inovace ve Zlínském kraji

Cílem je posílit podporu inovačních projektů a výzkumu ve Zlínském kraji prostřednictvím rozvoje a zlepšení grantových programů.

Zlepšení může být vedeno formou rozšíření grantových programů o nové kategorie a oblasti inovací, jako jsou například digitální transformace, udržitelnost a zdravotnictví. Zjednodušení procesu přihlášení a hodnocení žádosti o granty pro snížení administrativní zátěže pro žadatele by mohlo napomoci k zefektivnění inovací. Důležitou složkou je posílení

spolupráce a vytvoření partnerství s výzkumnými institucemi, univerzitami a inovačními centry.

Tabulka 24 Odhadovaný rozpočet pro zlepšení grantových programů pro inovace (vlastní zpracování)

Odhadovaný rozpočet pro zlepšení grantových programů pro inovace		
	Odhadovaná cena v tis. Kč	Zdroj financování
Rozšíření grantových programů	5 000	rozpočet Zlínského kraje vyčleněný na podporu inovací a regionálního rozvoje, možná dotace z evropských fondů
Zjednodušení procesu přihlášení	500	
Celkový odhadovaný roční rozpočet	5 500	

Spolupráce s Univerzitou Tomáše Bati může poskytnout odborné know-how a technologické know-how pro podporu inovačních projektů financovaných prostřednictvím grantových programů. Univerzita by dále mohla umožnit odborné poradenství a podporu žadatelům pro granty, což by mohlo zvýšit kvalitu a úspěšnost financovaných projektů.

10.3 Návrh projektu „Den podnikání ve Zlínském kraji“

Cílem tohoto projektu je podpora inovací a podnikání ve Zlínském kraji prostřednictvím vzájemného propojení podnikatelů, studentů Univerzity Tomáše Bati, středních škol, výzkumných institucí a veřejnosti.

Organizace Dne podnikání ve Zlínském kraji, založeném na podobném principu jako Zlínský BARCAMP, který je každoročně pořádán na akademické půdě UTB, by poskytla platformu pro sdílení know-how, zkušeností a inovačních nápadů v oblasti podnikání.

Projekt by mohl napomoci vzniku nových podnikatelských iniciativ a projekčních spoluprací.

Aktivity, které by mohly být součástí tohoto projektu:

- Prezentace úspěšných podnikatelských příběhů a inspirativních projektů z regionu,
- organizace workshopů s odborníky z odvětví průmyslu, akademické sféry a veřejné správy zaměřené na témata související s inovacemi a podnikáním,
- otevřené diskuse a debaty o aktuálních trendech, výzvách a příležitostech v podnikání,

- možnost networkingových setkání pro účastníky s cílem navázání nových obchodních a partnerských vztahů.

Odhadovaný rozpočet na tento projekt by zahrnoval náklady spojené s pronájmem prostor, honorář pro hosty a odborníky, náklady spojené s propagací a marketingem a další administrativní náklady. Financování by mohlo pocházet z různých zdrojů, včetně grantových fondů EU, příspěvků od města Zlín a Zlínského kraje, sponzorských příspěvků od firem a dalších podpůrných organizací.

Podílet na tvorbě tohoto projektu by se mohly inovační subjekty, jako je Technologické inovační centrum, Univerzita Tomáše Bati se svými výzkumnými a vzdělávacími kapacitami, místní start-upy, podnikatelské asociace a komunitní organizace podporující inovace v regionu.

Tento projekt by mohl podpořit inovační politiku v kraji, poskytnout prostředí pro vznik nových podnikatelských příležitostí, rozšířit povědomí o inovačních a podnikatelských příležitostech mezi studenty, mladé podnikatele a širokou veřejnost. Mohl by být kladným krokem k zatraktivnění regionu pro nové investory a podnikatele.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo provést analýzu inovační politiky Zlínského kraje, která poskytla širokou škálu aktivit a akční plány institucí zaměřených na podporu inovací v regionu, jako jsou Technologické inovační centrum, regionální klastry a další. Následně byla analýza porovnána s inovačními politikami Moravskoslezského a Jihomoravského kraje. Na základě získaných poznatků byly navrženy konkrétní aktivity pro rozvoj inovačního potenciálu ve Zlínském kraji.

Teoretická část práce se zabývala představením konceptu inovačních systémů, včetně definice pojmu inovace, jednotlivých typů inovací, strategií a významu inovací v podnikatelském prostředí. Dále se tato část zaměřila na popis role inovační politiky na úrovni státu a regionu, včetně forem podpory inovačních systémů, akčních plánů a nastínila klíčové spolupráce mezi inovačními centry, klastry a univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně. Poskytla teoretický základ pro pochopení inovačních procesů a politiky, který byl následně aplikován v praktické části.

Praktická část se zaměřila na konkrétní analýzu inovační politiky Zlínského kraje prostřednictvím inovačních institucí v regionu. Dále bylo provedeno srovnání s inovačními politikami a aktivitami v Moravskoslezském a Jihomoravském kraji pomocí metody benchmarking. Metoda poskytla přehled o jejich silných stránkách a oblastech, které vyžadují další rozvoj. Na základě výsledků analýzy byly navrženy konkrétní inovační aktivity pro zefektivnění inovačního potenciálu ve Zlínském kraji, jako je posílení marketingových aktivit, jež by mohly napomoci přísunu nových investorů a podnikatelů, optimalizace grantových programů a rozšíření spolupráce s Univerzitou Tomáše Bati, která se již aktivně zapojuje do mnoha inovačních aktivit v regionu.

Výsledky analýzy ukázaly rozmanitost přístupů k inovacím v jednotlivých krajích a identifikovaly oblasti s prostorem pro zlepšení. Metoda benchmarking umožnila vyvodit závěry a doporučení na základě osvědčených postupů v jiných regionech.

Tato práce přinesla nové poznatky o inovačních politikách ve zkoumaných krajích, identifikovala možnosti zlepšení na základě navržených opatření. Navržené kroky by mohly přinést měřitelné výsledky a posílit pozici Zlínského kraje v oblasti inovací a regionálního rozvoje.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ADÁMEK, P., CSANK, P., ŽÍŽALOVÁ, P. (2007): Regionální inovační systémy a jejich veřejná podpora. Praha: CES VŠEM Working Paper, 7.

BLAŽEK, J., KADLEC, V. (2019): Knowledge bases, R&D structure and socioeconomic and innovation performance of European regions. *Innovation: The European Journal of Social Science Research*, Vol. 32, No. 1, s. 26-47.

BLAŽEK, J., KVĚTOŇ, V., BAUMGARTINGER – SERINGER, S., TRIPPL, M. (2019): The dark side of regional industrial path development: towards a typology of trajectories of decline. *European Planning Studies*, 28, 8, 1-19.

BLAŽEK, Jiří a KUNCOVÁ, Iva, 2011. Klastry: módní pojem, nebo skutečný zdroj konkurenceschopnosti? *Ekonomický časopis*. Roč. 59, č. 3, s. 225-242. ISSN 0013-3035.

BUESA, M., HEIJS, J., PELLITERO, M. M., BAUMERT, T. (2006): Regional systems of innovation and the knowledge production function: the Spanish case. *Technovation*, Vol. 26, No. 4, s. 463-472. ISSN 0166-4972.

COOKE, P. (2002): Regional Innovation Systems: General Findings and Some New Evidence from Biotechnology Clusters. *Journal of Technology Transfer* 27, s. 133-145.

COOKE, Philip a ASHEIM, B., a kol., 2006. CONSTRUCTING REGIONAL ADVANTAGE principles – perspectives – policies REPORT. Online. *EUROPEAN COMMISSION*. Č. 1. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/332028907_CONSTRUCTING_REGIONAL_ADVANTAGE_principles_-_perspectives_-_policies_REPORT. [cit. 2024-03-30].

ČSÚ, 2020. *Inovační aktivity podniků - 2016 až 2018*. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/inovacni-aktivity-podniku-20162018>. [cit. 2024-03-30].

ČSÚ, 2023. *Přímá veřejná podpora výzkumu a vývoje*. Online. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/164606720/21100122u.docx/846c5f5d-9474-497e-af9a-47297d7e0703?version=1.1>. [cit. 2024-05-14].

DRUCKER, Peter F., 1993. *Inovace a podnikavost: Praxe a principy*. Praha: Management Press. ISBN 8085603292.

ECONOMIA, A.S. © 1996-2024. *Vznik klastrů zatím naráží na obavy firem*. Online. Hospodářské noviny. (2004). Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-14980920-vznik-klastru-zatim-narazi-na-obavy-firem>. [cit. 2024-05-14].

EDLER, J., FAGERBERG, J., (2017). Innovation policy: What, why, and how. *Oxford Review of Economic Policy*, roč. 33, s. 2–23. DOI: 10.1093/oxrep/grx001.

EVROPSKÝ PARLAMENT, (2017). Inovační politika. [online] Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/67/inovacni-politika>.

FRANGENHEIM, A., TRIPPL, M., CHLEBNA, C. (2020): Beyond the Single Path View: Interpath Dynamics in Regional Contexts. *Economic Geography*, 96, 1, 31–51.

FRANKOVÁ, Emilie, 2011. *Kreativita a inovace v organizaci*. Expert (Grada). Praha: Grada. ISBN 9788024733173.

HAMEL, Gary a PRAHALAD, C. K., 2004. *Competing for the future*. 14th ed. Boston, Massachusetts: Harvard Business School Press. ISBN 0-87584-416-2.

HEŘMAN, Jan; HOROVÁ, Olga a JAKL, Martina, 2008. *Průmyslové inovace*. V Praze: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1445-1.

HLAVÁČEK, P.; ŽAMBOCHOVÁ, M. a SIVIČEK, T., 2015. The Influence of the Institutions on Entrepreneurship Development: Public Support and Perception of Entrepreneurship Development in the Czech Republic. Online. *Amfiteatru Economic*. Roč. 17, č. 38, s. 408-421. Dostupné z: https://www.amfiteatruconomic.ro/temp/Article_2394.pdf. [cit. 2024-03-30].

HOLUB, Ing. Petr, 2006. *Národní inovační politika České republiky na léta 2005–2010*. Online. Ministerstvo průmyslu a obchodu. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/dokument4415.html>. [cit. 2024-03-30].

CHRISTENSEN, Clayton M. a RAYNOR, Michael E., 2013. *The innovator's solution: creating and sustaining successful growth*. Boston: Harvard Business Review Press. ISBN 9781422196571.

CHUMPETER, Joseph Alois. *Business cycles: a theoretical, historical, and statistical analysis of the capitalist process*. 1. Chevy Chase: Bartleby's Books. ISBN 1-57898-556-0.

Jihomoravské inovační centrum, 2024. Online. Dostupné z: <https://www.jic.cz/cz/>. [cit. 2024-05-14].

JOSHI, A. M., (2016). Innovation Policy. In: Augier M., Teece D. (eds). The Palgrave Encyclopedia of Strategic Management. London: Palgrave Macmillan. DOI: 10.1057/978-1-349-94848-2_347-1.

KELLEY, Tom a LITTMAN, Jonathan, 2016. *The art of innovation: lessons in creativity from IDEO, America's leading design firm*. Paperback edition. London: Profile Books. ISBN 9781781256145.

KIM, W. Chan a MAUBORGNE, Renée, 2015. *Strategie modrého oceánu: umění vytvořit si svrchovaný tržní prostor a vyřadit tak konkurenty ze hry*. 2. rozšířené a aktualizované vydání. Přeložil Irena GRUSOVÁ, přeložil Petr SOMOGYI. Knihovna světového managementu. Praha: Management Press. ISBN 9788072612956.

KOŠTURIÁK, Ján a CHAL, Ján, 2008. *Inovace: vaše konkurenční výhoda!* Brno: Computer Press. ISBN 9788025119297.

Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2024. Online. Dostupné z: <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Index.aspx>. [cit. 2024-05-14].

Krajský úřad Zlínského kraje ©, 2024. Online. Dostupné z: <https://zlinskykraj.cz/>. [cit. 2024-05-14].

LINTON, Jonathan D.; MORABITO, Joseph a WALSH, Steven T., 2002. Analysis, Ranking And Selection Of R&D Projects In A Portfolio. Online. *R&D Management*. Roč. 32, č. 2, s. 139-148. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1467-9310.00246>. [cit. 2024-03-30].

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, 2006. *Národní inovační strategie České republiky*. Online. Dostupné z: <https://www.mpo.gov.cz/zprava13907.html#:~:text=Dne%2024.3.%202004%20schv%C3%A1lila%20vl%C3%A1da%20%C4%8Cesk%C3%A9%20republiky%20N%C3%A1rodn%C3%AD,a%20polo%C5%BEit%20z%C3%A1klady%20pro%20formulaci%20inova%C4%8Dn%C3%AD%20politiky%20%C4%8CR..> [cit. 2024-05-14].

Moravskoslezský kraj, 2024. Online. Dostupné z: <https://www.msk.cz/>. [cit. 2024-05-14].

NÁRODNÍ KLASTROVÁ ASOCIACE, © 2020-2024. *Mapa klastrů České republiky*. Online. (2024). Dostupné z: <https://nca.cz/mapa-klastru-v-cr/>. [cit. 2024-05-14].

OECD, 2005. Oslo Manual: Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data. Online. *OECD iLibrary*. Č. 3. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/9789264013100-en>. [cit. 2024-03-30].

OECD, 2005. *Business clusters – promoting enterprise in central and eastern Europe*. Online. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=3X_VAgAAQBAJ&pg=PA243&dq=OECD+clusters+in+central+europe&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwjgYGS0MrhAhU8xMQBHcW8BsQQ6AEILDAA#v=onepage&q=OECD%20clusters%20in%20central%20europe&f=false. [cit. 2024-05-14].

OECD/Eurostat, 2018. Oslo Manual 2018- Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation. Online. *OECD iLibrary*. Č. 4, s. 256. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/oslo-manual-2018_9789264304604-en. [cit. 2024-03-30].

PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol., 2011. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-6379-8.

PITRA, Zbyněk, 1997. *Inovační strategie*. Praha: Grada. ISBN 80-7169-461-4.

PORTER, Michael E.; KRAMER, Mark R. Shared Value–Die Brücke von Corporate Social Responsibility zu Corporate Strategy. In: *Corporate Social Responsibility: Verantwortungsvolle Unternehmensführung in Theorie und Praxis*. Berlin, Heidelberg: Springer Berlin Heidelberg, 2015. p. 145-160.

RADA PRO VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE, © 2015. *Návrh Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice*. Online. Dostupné z: <https://vyzkum.gov.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=495427>. [cit. 2024-05-14].

RADA PRO VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE, 2019. *Inovační strategie České republiky 2019–2030*. Online. Dostupné z: <https://vyzkum.gov.cz/>. [cit. 2024-05-14].

SHARIF, Naubahar, 2006. Emergence and development of the National Innovation Systems. Online. *ScienceDirect*. Č. 35, s. 745-766. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.respol.2006.04.001>. [cit. 2024-03-30].

SKOKAN, K. (2010): Inovační paradox a regionální inovační strategie. *Journal of Competitiveness*. 2, 30–46. ISSN 1804-1728.

SKOKAN, Karel, 2004. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Ostrava: Repronis. ISBN 80-7329-059-6.

SKOKAN, Karel, 2005. Systémy inovací v regionálním rozvoji. Online. Roč. 8, č. 4, s. 12-25. Dostupné z: <http://hdl.handle.net/10084/56661>. [cit. 2024-03-30].

ŠPAČEK, Miroslav a ČERVENÝ, Karel, 2020. *Kreativní metody v inovacích*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE. ISBN 978-80-245-2322-4.

THAKUR, Ramendra, 2013. Service innovation: A comparative study of U.S. and Indian service firms. Online. *ScienceDirect*. Roč. 66, č. 8, s. 1108-1123. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0148296312000914>. [cit. 2024-03-30].

TIDD, Joseph; BESSANT, J. R. a PAVITT, Keith, c2007. *Řízení inovací: zavádění technologických, tržních a organizačních změn*. Praxe manažera. Brno: Computer Press. ISBN 9788025114667.

TROTT, Paul, 2002. *Innovation management and new product development*. 2nd ed. Harlow: Prentice Hall. ISBN 0-273-65560-4.

VANŽURA, Jan, 2011. Inovační politika na regionální úrovni. Online. *Versita*. S. 11-15. Dostupné z: <https://doi.org/10.2478/v10217-011-0004-5>. [cit. 2024-03-30].

VEBER, Jaromír, 2016. *Management inovací*. Praha: Management Press. ISBN 978-80-7261-423-3.

VEBER, Jaromír, 2016. *Management inovací*. Praha: Management Press. ISBN 978-80-7261-423-3.

WORLD BANK, OECD, 2013. *The Innovation Policy Platform*. Online. Dostupné z: www.innovationpolicyplatform.org. [cit. 2024-05-14].

ZLÍNSKÝ KRAJ, 2020. *Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj*. Online. Zlínský kraj. Dostupné z: [file:///C:/Users/lorie/Downloads/Region%C3%A1ln%C3%AD%20inova%C4%8Dn%C3%AD%20strategie%20ZK%202020%20\(4\).pdf](file:///C:/Users/lorie/Downloads/Region%C3%A1ln%C3%AD%20inova%C4%8Dn%C3%AD%20strategie%20ZK%202020%20(4).pdf). [cit. 2024-05-14].

ŽÍTEK, V. (2015): Regionální inovační systémy českých krajů: parametry a politika. Brno, 2010. Habilitační práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. 154 s.

ŽÍTEK, Vladimír a KLÍMOVÁ, Viktorie, 2016. *Aplikace konceptu regionálních inovačních systémů a implikace pro inovační politiku*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-8415-5.

ŽÍTEK, Vladimír, 2016. *Změny zaměstnanosti ve výzkumu a vývoji v českých krajích*. Online. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-8273-1. Dostupné z: <https://doi.org/10.5817/CZ.MUNI.P210-8273-2016-36>. [cit. 2024-03-30].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČSÚ Český statistický úřad

EEG Evolučně orientovaná ekonomická geografie

EU Evropská unie

HDP Hrubý domácí produkt

JIC Jihomoravské inovační centrum

KIKT Kladr informačních a komunikačních technologií

OECD Organisation for Economic Co-operation and Development

RIS Regionální inovační systémy

RITTS Regional Innovation and Technology Transfer Strategies

SFEU Smlouva o fungování Evropské unie

TIC Technologické inovační centrum

UTB Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

VaVaI Výzkum a vývoj pro inovace

VŠB Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

ZK Zlínský kraj

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Řízení změn (Klímová, 2006)	18
Obrázek 2 Administrativní členění Zlínského kraje (Statistická ročenka Zlínského kraje, 2023)	31
Obrázek 6 Administrativní členění Moravskoslezského kraje (Statistická ročenka Moravskoslezského kraje, 2023)	46
Obrázek 7 Administrativní členění Jihomoravského kraje (Statistická ročenka Jihomoravského kraje, 2023)	49

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Členění inovací (ČSÚ, 2020).....	16
Tabulka 2 Postup tvorby strategie modrého oceánu (Košturiak a Chal, 2008).....	20
Tabulka 3 Porovnání strategie rudého a modrého oceánu (Kim a Mauborgne, 2015).....	20
Tabulka 4 Počet obyvatel ve Zlínském kraji v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování).....	31
Tabulka 5 Počet přistěhovalých obyvatel ve Zlínském kraji v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)	32
Tabulka 6 HDP Zlínského kraje v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování).....	32
Tabulka 7 Nezaměstnanost ve Zlínském kraji v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování).....	32
Tabulka 8 Lepší dostupnost lidských zdrojů pro podnikání, výzkum a vývoj (Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj, 2020; vlastní zpracování)	34
Tabulka 9 Zvýšení inovační výkonnosti v regionu (Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj, 2020; vlastní zpracování).....	35
Tabulka 10 Zvýšení počtu začínajících a technologicky orientovaných firem (Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj, 2020; vlastní zpracování).....	36
Tabulka 11 Prostředky z rozpočtu a rozpočtového výhledu ZK na projekty a dotace týkající se naplnění cílů RIS (Závěrečný účet ZK 2013–2019, Rozpočet ZK 2020, Rozpočtový výhled ZK 2021–2025).....	36
Tabulka 12 Postavení Zlínského kraje v oblasti podnikání a inovací (Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj, 2020; vlastní zpracování)	43
Tabulka 13 Podpůrné nástroje veřejného sektoru v oblasti výzkumu, vývoje a inovací (Krajská příloha Národní RIS3 strategie za Zlínský kraj, 2020; vlastní zpracování).....	44
Tabulka 14 Počet obyvatel Moravskoslezského kraje v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování).....	46
Tabulka 15 Počet přistěhovalých obyvatel ve Moravskoslezském kraji v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)	47

Tabulka 16 Dlouhodobý vývoj Moravskoslezského kraje v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)	47
Tabulka 17 Nezaměstnanost v Moravskoslezském kraji v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)	47
Tabulka 18 Počet obyvatel Jihomoravského kraje v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování).....	49
Tabulka 19 Počet přistěhovalých obyvatel v Jihomoravském kraji v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování)	50
Tabulka 20 Dlouhodobý vývoj Jihomoravského kraje v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování).....	50
Tabulka 21 Nezaměstnanost v Jihomoravském kraji v letech 2020-2022 (Český statistický úřad, 2023; vlastní zpracování).....	50
Tabulka 22 Analýza inovačních aktérů ve vybraných krajích (Zlínský kraj, 2024, Moravskoslezský kraj, 2024, Jihomoravský kraj, 2024, Národní klastrová asociace, 2020-2024, ČSÚ, 2023; vlastní zpracování)	52
Tabulka 23 Odhadovaný rozpočet pro zlepšení marketingu a propagační činnosti (vlastní zpracování).....	55
Tabulka 24 Odhadovaný rozpočet pro zlepšení grantových programů pro inovace (vlastní zpracování).....	56